

SLOVENSKI NAROD.

Nesja vsak dan zvečer, tistih nedelja in praznika, kar velja po pošti prejetan za avstro-ogrske države na vsa leta 15 K, na pol leta 15 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 50 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom na vsa leta 15 K, na pol leta 15 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 2 K. Kdor hodi sam po ulici, plača na vsa leta 15 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 1 K 50 h. — Za tuje države tistih več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez tedenskega vplačila naročnine se ne odra. — Za ostanila se plačuje od potratne pošte vsake po 15 h, če se ostanila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Depini naj se izvolijo frankovati. — Redopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovestno pošilja naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnštva telefon št. 55.

Delavska zavarovalnica proti nezgodam v Trstu.

(Napisal dr. Konrad Vodusek.)

IV.

Po § 39 postavbe o bolniškem zavarovanju so vse okrajne bolniške blagajne združene v zveze. In vse okrajne bolniške blagajne, ki poslujejo v okolišju ene delavske zavarovalnice proti nezgodam, tvorijo eno tako zvezo. Upravo vsake take zveze vodi predstojništvo dotične zavarovalnice po posebnem zvezinem statutu.

Tu imamo tedaj zopet povsem samostojni delokrog predstojništva delavskih zavarovalnic, ki je prav posebne važnosti. In ker je na dan 23. decembra t. l. določen zbor delegatov tržaške zveze okrajnih bolniških blagajn na Kranjskem, Primorskem in v Dalmaciji, hočemo danes o tem poglavju, ki spada tudi v naš „Lieblingsthema“, izpregovoriti nekaj besed.

Tržaška zveza obstoji iz 41 okr. bolniških blagajn. Na Kranjsko jih odpade 16 (Ljubljana mesto, Ljubljana okolica (Št. Vid), Kranj, Postojna, Loka, Železniki, Kočevje, Krško, Logatec, Metlika, Trzin, Vrhnika, Radovljica, Rudolfovo, Zagorje in Kamnik), na Primorsko tudi 16 in na Dalmacijo 9.

Za tržaško zvezo velja dandanes statut, kakor se je izpremenil in določil pri zadnjem izvanrednem obnem zboru delegatov, ki se je vršil letos 27. majnika.

Mimogrede bodi omenjeno, da se ta statut zvezin izpreminja kakor vreme v mesecu aprilu. Sedaj imamo že četrti statut, odkar obstoji zveza. Že v drugem statutu, ki je bil potrjen s sklepom c. kr. namestništva v Trstu z dne 7. septembra 1898 št. 11946/III je bilo določeno, da se ima vsako leto vršiti pri zvezi občni zbor delegatov vseh blagajn — članic. Vsaka okr. bolniška blagajna

določi vsako leto svoje delegate in sicer odpošljejo blagajne z manj nego 1000 člani 1 delegata, blagajne z več nego 2000 člani za vsakih 1000 članov po enega delegata. Pri blagajnah, ki štejejo več nego 5000 članov se določi za vsakih nadaljnjih 5000 članov po en delegat. Ostanki nad 500, oziroma 2500 veljajo kot polno število 1000, oziroma 5000. Vsak delegat mora biti član predstojništva ali uradništva dotične blagajne in ima en glas. Občni zbor je pri vsakem številu navzočih sklepčen in sklepa z absolutno večino.

Tako imamo tedaj oba faktorja, ki odločujeta pri tržaški zvezi naših bolniških blagajn. Vsak ima v statutu določen svoj delokrog, toda pri zadnjem obnem zboru se je sklenilo, da se ustanovi v zvezi poleg predstojništva delavske zavarovalnice, — ki je obenem tudi načelnštvo tržaške zveze bolniških blagajn, — tudi še posebni upravni odbor. Ta poseben upravni odbor (§ 3, § 4 a 5 a najnovejšega statuta) se bode sedaj, dne 23. decembra t. l. izvolil za dobo 2 let. Obstojal bode iz načelnika delavske zavarovalnice, ravnatelja te zavarovalnice in 6 zastopnikov okr. bolniških blagajn, izmed kojih morata dva pripasti okr. bolniški blagajni v Trstu medtem ko ostali 4 zastopniki odpadejo na 40 ostalih zveznih blagajn! Poleg tega se bode volilo 6 namestnikov za omenjeni upravni odbor.

Delokrog tega upravnega odbora (§ 5 a) obsega sledeče točke:

- 1.) Razmotrivanje vsake zadeve, ki ima priti na dnevni red zbora delegatov.
- 2.) Predlogi na predstojništvo delavske zavarovalnice glede:
 - a) nastavljanja in odstavljanja skupnih uradnikov;
 - b) skupne uprave glavnice, izročene zvezi od posameznih bolniških blagajn;
 - c) načel in redu pri kontroli k zvezi pripadajočih bolniških blagajn;

d) skupnih gospodarskih in upravnih zadev.

3.) Izvršitev sklepov obnega zbora delegatov.

Vsa razmotrivanja, vsi operativni dela upravnega odbora glede točk 1) in 2) veljajo kot podlaga za sklepe predstojništva delavske zavarovalnice.

Obnemu zboru delegatov je odločevalo o uporabi rezervnega fonda zveze, voliti člane novoustanovljenega upravnega odbora in nastavljanje skupne uprave vseh ali samo nekaterih blagajn. In še v nekaterih drugih točkah takozvanega prostovoljnega zveznega delokroga (§ 2. statuta) sklepajo gg. delegatje.

Ker ustvari letos izpremenjeni in tudi že potrjeni statut precej nov položaj, smo navedli v svrhu obne informacije bolj podrobno vse gorenje podatke. Na vsak način je tedaj občni zbor delegatov dne 23. decembra t. l. jako važen. Treba bode voliti upravni odbor, ki bodi odslej duša cele blagajniške zveze v Trstu. Na tem mestu pa opozarjamo, da se za to volitev niso razposlale nikake glasovnice, kakor se je pred kratkim poročalo „Slovenskemu Narodu“. Vse te glasovnice so namenjene za volitev v predstojništvo in razsodišče tržaške zavarovalnice. Torej pozor!

Kako zanimivo bi bilo razmotrivati vprašanje, je li bilo potreba ustvariti novi upravni odbor. In tudi razloge, najbrž od italijanske strani „inspirirane“ motive, iz katerih se je sprožila ta misel, bi radi poznali. Sedaj naj namreč ta upravni odbor, obstoječ iz 8 članov, nekako vnaprej sklepa o zveznih zadevah in naj predstojništvu pripravlja njegove sklepe! Kakor da bi predstojništvo s svojimi 27 uradniki ne imelo dovolj časa za upravljanje vseh zveznih zadev, kakor je bilo to določeno v § 3. prejšnjega statuta. Tu se morajo skrivati kaki posebni nameni. In nam se prav zdi, da delegati okrajnih bolniških blagajn pri le-

tošnjem izvanrednem zborovanju meseca majnika niso izpregledali vseh namenov in da njihovi vpogledi niso segali do dna te skrivne ideje. Če namreč pomislimo, da morata dva člana pripadati v vsakem slučaju tržaški bolniški blagajni, če pomislimo, da sta načelnik in ravnatelj delavske zavarovalnice tudi člana, potem imamo že polovico celega upravnega odbora. In če bode izmed ostalih štirih članov upravnega odbora le en sam še Italijan — kar se gotovo tudi zgodi — potem bode tudi pri zvezi okrajnih bolniških blagajn vsa uprava v rokah italijanske večine. Kdo ve, če si je delegat ljubljanske bolniške blagajne, ko je letos, dne 27. majnika ravno on predlagal, naj se institucija upravnega odbora prevzame iz statuta za nižjeavstrijsko zvezo, vse te posledice natančno „izrisal“ v duhu. Mi smo skoro prepričani, da si tedaj ni bil svest žalostnega dejstva, da je s tem predlogom napeljal vodo na italijanski mlin. Tačas je bil namreč dr. Ferruccio Cimatori še vodja tržaške boln. blagajne in v tistem času je tudi še gotovo upal, da postane ravnatelj te blagajne, kar mu je izpodletelo. Tako si je on glasom gori omenjenega določila glede dveh članov tržaške blagajne v upravnem zveznem odboru mislil najbrž zavarovati stalno mesto v tem upravnem odboru.

Pa na si bode kakor hoče, naj vsak način je treba sedaj, ko ta upravni odbor obstoji, strogo paziti, da slovenski delegati izvolijo vse ostale štiri člane upravnega sveta. Ker je tržaška blagajna dandanes v rokah socialistov, se bode s 6 glasovi že dalo potom kompromisa delovanje tega odbora voditi na povsem nepristranski način.

In glavno važnost bode treba polagati na upravo rezervnega fonda tržaške zveze. Ta fond je dosegel l. 1904. K 63.913/85. Poprej so morale okrajne bolniške blagajne po § 6. prejšnjega statuta 10 — 20% prirastka svojih lastnih rezerv-

vnih fondov — kamor se vsako leto po § 27. postavbe o bolniškem zavarovanju pri vsaki blagajni steka — ravno kot prirastek — 20%, letnega zneska vseh bolniških prispevkov — oddati in izročiti skupnemu rezervnemu zakladu tržaške zveze. Sedaj je zvezni rezervni fond dovolj narastel. In vsled tega se je na predlog dr. Cimatorija letos, dne 27. majnika sklenilo, da se vnaprej ti doneski posameznih blagajn v skupni rezervni fond opuste in da se upravni stroški tržaške zveze pokrivajo le z obrestmi fonda samega; le eventualni primankljaji bi se razdelili v plačilo posameznim bolniškim blagajnam po razmerju prirastkov rezervnega zaklada vsake posamezne bolniške blagajne. Če bi kaka blagajna ne imela kako leto takih prirastkov, bi jej potem sploh ne bilo treba ničesar vplačati v zvezni fond. To je hotel preprečiti g. pl. Sladovič, ki je zahteval, naj se ta razdelitev določi po razmerju dohodkov ali izdatkov posameznih blagajn, kateri predlog pa ni obveljal.

Tako ima tedaj tržaška zveza lep rezervni fond, katerega višina mora ostati nedotaknjena za vedno. Izročena je delavski zavarovalnici, s katero ima zveza svoj tekoči račun. Dohodki njegovi so natančno navedeni v § 7. statuta, medtem ko § 8. določa, kako se ima uporabljati rezervni fond. In to je glavna točka, glede katere ima sicer zbor delegatov glavno besedo, glede katere pa bode upravni odbor po navadi že naprej sklepal in definitivno odločal. Vsaka bolniška blagajna ima namreč, če je v denarnih stiskah, pravico obrniti se za podporo na zvezo, katero ji le-ta dovoli iz svojega rezervnega sklada. Zlasti tedaj kadar dotična blagajna nima svojega posebnega rezervnega zaklada v postavni višini (to je najmanj svote, ki odgovarja dvojnemu povprečnim izdatkom dotične blagajne), in če so se njeni izdatki pomnožili vsled epidemije, vsled bolj pogostih boleznih njenih starejših

LISTEK.

Zapiski slovenskega kolesarja.

Priobčuje Josip Knaflič. (Dalje.)

Vendar je bil gospod Kača z uspehom naše akcije velezadovoljen, posebno, ko smo mu pripeljali tako brhko žensko pred obličje. In ko so stali vsi trije jetniki skupaj tam ob steni, je zavzel klasično pozo in rekel patetično:

„Zdaj, gospoda moja, proglašam tukaj nagli sod! Predlagam, da se sodni dvor nemudoma konstituiru.“

Buren aplavz je pozdravil idejo jurista Kače, ki je bil izvoljen takoj soglasno predsednikom.

A zdaj je poprosil besede gospod Zoran in izpregovoril takole:

„Gospoda moja, kam hitimo tako? Ali nimamo časa, kolikor ga hočemo? Ti (je pokazal na tatinsko trojico) nam ne uidejo nikamor. Ko imamo stvar tako lepo v roki, napravimo jo romantično! Predlagam skrivno sodišče o polnoči! A nekaj je važnejše, nuj-

nejše zdaj, gospoda moja: malo krepčila za nas po hudem boju!“

Govor gospoda Zorana je užgal novo burjo navdušenja, govorniku so prirejali ovacije itd. Vrišč je bil velik.

„Delinkventje gredo med tem v zapor,“ je dostavil gospod Zoran, in ves zbor je kričal: „Delinkventje v ječo!“

„V jok in škripanje z zobmi z njimi,“ je golčal jurist Kača.

„Delinkventje“ pa so stali tam v kotu, bledi kakor smrt, onemogli od straha, nedvomno prepričani, da so padli v roke tolpi blaznikov, ki bo počenjala z njimi strašne stvari.

Vlekli smo jih zdaj dol in jih zaprli v klet, iz katere niso bili vstani pobegniti. Potem smo šli spraviti kolesa in potem nas je popeljal gospod Zoran nazaj v veliko, lepo opravljeno dvorano ter nam začel nositi na mizo. Ker ni bilo nikogar njegovih ljudi doma, nam je moral sam streči. A bil je, kakor sem že rekel, gentleman in žrtvoval se je za svoje goste z veliko radovoljnostjo. Trumom so prihajale na mizo buteljke in jurist Kača jim ni utegnil puliti zamaškov; kar sekal jim je pisane glave, kakor jezen paša svojim sužnjem.

Posledica tega je bila, da je bila družba po kratkem času popolnoma pijana. Izvzemši gospoda Zorana, ki je pil le malo, in pa mene, ki sem ga posnemal, ne vem zakaj. Zdelo se mi je, da je gospod Zoran zvajal svoje goste namenoma v pijanost in se zabaval med njimi, in nisem mu menda privoščil enake zabave tudi z mojo osebo.

Sedela sva skupaj za mizo in vprašal sem ga, ko je bilo že pozno v noč:

„Ali ste pogledali kaj zunaj po hlevih in drugje? Ali je povsod vse v redu?“

„Vse,“ je odvrnil. „Pri kravah je pastir. Je sicer gluhi in mutast, no, pa zgodilo se ni nikjer nič. Hlapec ponočuje nekje, kakor sem vedel; z njim že obračunim jutri. Mislim, da sem zdaj lahko brez skrbi. Ako bi bil še kje kdo, bi ga zavohal moj Jon.“

„In z njimi spodaj v kleti, kaj nameravate?“

„No, zdaj ko visoki sodni dvor tu ni več kompetenten — se je zasmel na glas in pokazal na gospode, ki so padali pod mizo — pošljem jutri po orožnike. Drugo ni moja stvar.“

„Škoda, ženska je imenitna.“ Pogledal me je pozorno in vprašal: „Kaj hočete reči s tem?“

„Skomizgnil sem z ramami. Kaj sem hotel reči? Nič! Izustil sem to tja v dan, brez prave misli in zveze.“

Potem sva molčala. A kakor sem videl od strani, je bil zamišljen, in enkrat se mi je zdelo, da je zablisnil na njegovem obrazu skriven smev. Naenkrat je izginil iz sobe. Pogledal sem skozi okno in ga videl, kako je stopal z lučjo čez dvorišče, naravnost proti kleti, kjer so bili zaprti tatovi.

Pol minute pozneje sem stal zunaj grada pri zamreženem okenu te kleti. Mogel sem vse videti in slišati. Tam pri vratih se je dvigala visoka postava gospoda Zorana. Ogrnjen je bil v širok plašč in gledal je kakor španski inkvizitor na bosa, raztrgana dedca, ki sta stala pred njim s povešeno glavo. V obraz ju nisem videl, ker sta mi kazala hrbet. Ženska je sedela v kotu na poveznjenem čeburu in skrivala obraz v predpasnik.

„In ženska tu, čigava je?“

Votlo je odmeval Zoranov glas po globoki kleti in zdelo se je, kakor bi se pod tem glasom še bolj skrčila

drobna postavica mlajšega tatu, starec pa je iztegnil kvišku svoj suhi vrat kakor prestrašen petelin.

„To je moja žena, gospod,“ je povedal z obotavljanjem možiček tam, vzdihnil težko in zakašljajal.

„To sem si mislil. In fant, ki je bil še z vami, kdo je bil?“

Zoran ni dobil odgovora. Trojica je molčala in se ni genila.

„Ne poveste? No, bodele še radi povedali. Me malo briga. Je že tudi kako vaš... Cela tatinska družina pač!“ se je rogala Zoran. „In kaj vruga vam pade v glavo, da pridete krast k meni, a?“

„Sila, gospod!“ je zastokal tat. „Naše veliko siromaštvo... Oh, verjemite nam gospod, samo huda sila nas je gnala v greh!“

„Pa zakaj niste prišli potlej rajši po kravo? Spravite se nad moje stare hlače in škornje!“

„Kravo! Kaj mislite, gospod! Kaj tako velikega, ki se niti skriti ne da...“ A tu se je zavedel mož, da ga nasprotnik zasmehuje; umolknil je in si vzdihovaje zakril obraz. Potem pa je sklenil roke in vzdiknil:

„Povejte nam, gospod, za božjo

članov ali iz kakih drugih, od blagajne neproverjenih slučajev, mora zveza svoji članici priskočiti na pomoč ter ji naznati večjo ali manjšo podporo. Ravno tako pa zveza svojim blagajnam — članicam tudi lahko dovoli posojila, kakršna imajo danes bolniške blagajne v Rovinju Kočevju, Pulju, Trzinu (Moufalcone) in Škofji Loki.

Kakor vidimo, je tedaj za bolniške blagajne skupni rezervni sklad zelo velike važnosti, zadnji up in zadnji vir pomoči. In ravno vsled tega se mora paziti odlej, ko je vsled predloga dr. Cimadorija, — ki je sprejet v najnovejši statut — ustvarjen nov položaj, da se bo na vse strani in povsem pravično delile od zveze omenjene podpore posameznim blagajnam. Da se vse — in tudi naše — bolniške blagajne ne nahajajo v posebno cvetočih denarnih razmerah, je vsakomur znano. Saj niti postavnih 20% letnih prispevkov ne morejo oddajati v svoj lastni rezervni fond razen dveh izjem, to so blagajne v Logatcu in Šebeniku.

Vsled tega je dolžnost okrajne bolniške blagajne, — naj je v narodnih ali socijalističnih rokah —, da pošlje izurjene in spretno delegate na prihodnji občni zbor in da se enkrat za vselej doseže takoj v začetku večina v novorojenem upravnem odboru! Če bi se pri prihodnjem zborovanju izvolil tudi kak nadzornik bolniških blagajn, — lepo in dobro financirano mesto —, morajo gg. delegatje brezpogojno zahtevati, da se določi za ta posel oseba, večša vseh štirih jezikov in zlasti slovenskega in hrvaškega, ki tako zelo smrdita — gosp. dr. Ferruceiju Cimadoriju!

Državni zbor.

Dunaj, 18. decembra. Poslanec dr. Pommer je utemeljeval v obširnem govoru nujni predlog zaradi zboljšanja plač pisarniškim pomožnemu uradništvu. Povedal je, da je poslanska zbornica storila zaželeni sklep že pred petimi leti, toda zakonski načrt počiva že pet let v gosposki zbornici. — Potem se je pričela debata o nujnosti. — Poslanec Resel je izjavil, da je z ozirom na časovne razmere izključeno, da bi sedanji parlament mogel zakonito urediti službene in gnotne razmere po možnim pisarniškim uradnikom. Vlada naj nakaže za sedaj tej kategoriji kakor tudi drugim svojim službencem, ki so posebno potrebni, zadostno doklado, končno ureditev pa naj prepusti parlamentu, ki bo izvoljen na temelju splošne volilne pravice. (Socialni demokratje se boje, da bi izgubili izdatno agitacijsko orožje med pisarniškim osebjem.) — Pri glasovanju je bila sprejeta nujnost Pommerjevega predloga, nakar se je začelo razpravljati o poročilu proračun-

voljo samo to, kaj mislite začeti z nami? Nas bo od straha konec!"

Zoran se je zakrohotal.

"Kaj naj vam povem? Sami dobro veste, kaj vas čaka."

"Bodite usmiljeni, gospod in izpustite nas! Vzeli vam nismo nič in dosti smo kaznovani s strahom, ki smo ga prebili. Jaz bom zbolel od tega, jaz sem, oh... Bodite usmiljeni, gospod, in izpustite nas!" je moledeval možiček in poskakoval z ene noge na drugo.

"Imejte usmiljenje, gospod, z nami..." je prosil hripavo tudi stavec. Njegove temne, hude oči so begale brez prestanka semtertja in belolasa glava se mu je gugala in tresla, kakor da bo zletela zdajpazdaj na tla.

Le ženska je ostala tiha in ni razkrila obraza; samo stresla se je včasih. Na sebi ni imela drugega, nego belo volneno srajco, pisano krilo in predpasnik — moralo jo je pošteno zebsti.

Zoran je pogledaval nanjo ves čas, in ko bi bila čutila njegove poglede, bi ji gotovo postalo vroče.

Zdaj je rekel:

"Naj bo. Dam vam prostost. Samo majhen razložek mislim napraviti med vami: Vaju dva izpustim takoj, njo tam pa šele jutri!" (Konec prih.)

skega odseka v isti stvari. Proračunski odsek je sklenil predlagati zbornici, naj vlada za sedaj nakaže pisarniškim pomožnemu uradništvu potrebam primerno pomoč, veljavno od 1. aprila 1906; stalnim pisarniškim pomočnikom pa naj podeli primeren naslov. Zakonita ureditev njih stališča in plač pa se prihrani za pozneje. Vseh pomožnih uradnikov v državi je 13.000, ki so vsi potrebni na svojih mestih, sicer bi jih bilo itak že davno spodili. — Glavni govornik pro posl. dr. Pommer je govoril dve uri. — Glavni govornik contra posl. Breiter je predlagal resolucijo, v kateri se poziva železniškega ministra, naj uredi plače pomožnim pisarjem, risarjem in diurnistom pri državnih železnicah. — Posl. Prochazka je predlagal, naj se vsi pisarniški pomožni pisarji, ki služijo nad tri leta, imenujejo takoj za pisarniške pomočnike. — Pri glasovanju je bil sprejet predlog proračunskega odseka, kakor ga je formuliral posl. Pommer. Vsi dodatni predlogi z resolucijami pa so se izročili uazaj proračunskemu odseku.

Nato je utemeljeval posl. dr. Gross svoj predlog, naj bi se proračunski provizorij rešil nujnim potom. Po kratki debati se je nujnost sprejela s potrebno dvetretjinsko večino, nakar se je takoj začelo prvo branje proračunskega provizorija, ki se ni dognalo, temu se nadaljuje v jutrnji seji.

Včeraj predložena predloga o lokalnih železnicah in vladna predloga o organizacijskih spremembah nadsodišč in vrhovnega sodišča sta se izročili brez prvega branja železniškemu, oziroma justičnemu odseku.

Iz delegacij.

Dunaj, 18. decembra. V ogrski delegaciji se je razpravljalo danes o vojnem proračunu. Pri tej priliki so nastopili delegati z madžarskimi separatističnimi predlogi. — Del. Laszkary je zahteval, naj se v generalnem štabu uvede madžarsčina za obvezni učni predmet in naj se sprejme tudi več častnikov ogrske deželne brambe v generalni štab. — Del. Hollo je izjavil, da hočejo Ogrizvezo z Avstrijo le v ta namen, da si morejo za njeno pomočjo braniti svoje pozicije. Toda obe državi sta lahko pomirjeni glede bodočnosti le tedaj, ako imata svoji lastni armadi.

Združeni odseki ogrske delegacije so sprejeli danes po daljši razpravi proračun za Bosno in Hercegovino. — Ogrska delegacija bo že ta teden dognala svoje delo. Dne 8. januarja bodo zaključne seje obeh delegacij.

Volilna reforma pred gosposko zbornico.

Dunaj, 18. decembra. Ker je treba za tisti del volilne reforme, v katerem se spremeni temeljni zakon o državnem zastopstvu, v gosposki zbornici dvetretjinske večine, je volilna reforma še vedno v veliki nevarnosti, zakaj opozicija v gosposki zbornici razpolaga celo z več kot 50 glasovi. Najnovejši vladni kompromis meri na to, naj se v volilno reformo sprejme določba, da je vlada dolžna volilno reformo le istočasno z zakonom o „numerus clausus“ predložiti v sankcijo. Vsled tega pa bi morala volilna reforma romati nazaj v poslansko zbornico, da se odobri ta točka glede sankcije. — Seja gosposke zbornice prihodnji četrtek se najbrže prekine ter se skliče odsek za volilno reformo, ki naj sklepa zaradi „numerus clausus“. Debata o volilni reformi se začne potemtakem v gosposki zbornici šele v petek.

Italijanska zunanja politika.

Rim, 18. decembra. V zbornici je minister zunanjih del Tittoni v navzočnosti diplomatskih zastopnikov podal obširno izjavo o zunanji politiki. Rekel je, da je ta politika izraz volje ogromne večine parlamenta in dežele, in ki jo odobrujejo možje vseh strank. „Trozveza bo tudi v znanprej tvorila temelj naše politike. Trozvezi hočemo ostati zvesti.“

Zopet konflikt med Rusijo in Japonsko.

Petrograd, 18. decembra. Te dni se je vršilo posvetovanje najvišjih dostojanstvenikov zaradi najnovejšega konflikta z Japonsko. Posvetovanja so se udeležili vojni in mornarični minister ter minister zunanjih del. Sklenilo se je, da mora biti Rusija dobro pripravljena na vojno, a na drugi strani naj stori vse, da se vojni izogne.

London, 18. decembra. V diplomatskih krogih se govori, da je Anglija prevzela posredovanje v rusko-japonskem nesporazumljenju; s tem je dano upanje na mirno poravnavo.

Dopisi.

S Krasa. („Zakaj se učiteljem v Šmihelu že nad 25 let slabogo godi?“) Slabo se jim godi: 1.) Ker nimajo toliko takta, da bi vsako jutro v farovžu in makari pri kuharici poprašali, kaj smejo isti dan početi ali pa učiti, ozir. kdaj imajo vstajati ali spat hoditi. 2.) Ker niso toliko zavedni, da bi se v Marijino družbo vpisali. 3.) Ker so tako oholi, da se za farovške ukaze pri izpolnovanju svojih dolžnosti ne zmejnijo, pač pa raje delujejo, urejujejo in učijo tako, kakor jim zakon in vest velevala. 4.) Ker ne dopuščajo, da bi se farovška komanda tudi čez šolo raztezala. 5.) Ker se v prahu pred nikomur ne valjajo in gotovim osebam rok ne ližejo. 6.) Ker nočejo igrati vloge klečeplazcev, predreptnikov, hincev, backov in raznih cerkvenih miši. 7.) Ker zahtevajo, da bodi vsak stan ravnopraven in da kot tak svoje dolžnosti po svoje vrši. 8.) Ker nevednežem oči odpirajo in gledajo na to, da bi i tem milejša osoda kumovala. 9.) Ker se ne dajo zapeljati svojega učiteljskega stališča za gotove ultramontanske namene, čeprav bi se jim milostno krožnike lizati dajalo, kakor nekaterim zavednim Sloščaricam. 10.) Ker ne dovoljujejo, da bi ženske, čeprav iz kakšnega farovža, nosile zvonce v šol. zadevali, pač pa se raje po učiteljskih zakonih orienrirajo. 11.) Ker ne trpe, da bi se terorizirala mladina niti z lažjo, niti tako kakor v slednjem času, da ima celo na nadučitelja pljuvati oziroma kako naj pred sodnijo govori, za kar gre tudi gotovi „žal“ učiteljici posebna čast, pa tudi tistim, ki take škandale ščitijo in trpe. 12.) Ker se krivici junaško zoperstavljajo, če prav gre preganjalcem, ki so vsega zmoini, vse na roke. 13.) Ker raje vodo in kruh otepaajo, kakor bi se dali po farovških voditi. 14.) Ker, če so poročeni, imajo žene zase. 15.) Ker v boju za pravico gredo preko farovškega bevskanja za blagor mladine in svojih naslednikov. 16.) Ker se ultramontanski gonji s postavnimi sredstvi zoperstavljajo, čeprav se gotovi šš drugače zasukavajo, nego bi se v resnici smeli. 17.) Ker, dasiravno sami sebi prepuščeni, si nočejo ultramontanem na korist žrtvovati mežnarjem ter si take moralno pečat v sramoto svojega stanu pritisniti. 18.) Ker stopajo za celokupni obč. blagor v znamenju svobode in napredka in 19.) ker nočejo biti naročniki Domoljubov, Bogoljubov i. dr. take šare, pač pa ne le po svojih močeh podpirajo, ampak neustrašeno čitajo in razlagajo misli naprednih, pedagoških in kmetijskih časopisov, ki so edino zdravilo in od pomoč v tej žalobog se srednjeveški temi ne-le kmetu, ampak tudi pravi kažipot vsakemu olikancu. In summa summarum, ko bi vsega tega ne bili in tako po dosedaj povedanem delovali, (le žal, da so bili tuptam preveč popustljivi), bi se jih gotovo častnim backom ali mežnarjem prišlo in nikoli bi se jih ne insultiralo, preganjalo niti z vragom, niti s podpisom, niti z varnostjo in tudi „kolerab strujem“ bi se jim na okna ne postavljalo, pa tudi odrasleceve zlasti otrok bi se napram učiteljem (ne učiteljicam, ki so pod farovško komando), ne ščuvalo in to niti s pljuvanjem niti s pričanjem in niti z zalezovanjem, pač pa bi se jim ob godu sv. Krkoleta celo kake krožnike polizati dalo, kakor jih gotova kolegijalna učiteljica v devetih vasi dobiva — samo zato, da ne opeša, kedar išče priče za kaplana, da bi se nadučitelja ugonobilo ali pa, da se ne utrdi, kadar poučuje in ščuva zoper svojega predstojnika. Da so taka sredstva podel pripomoček in pravcati škandal, ko jeja oblasti nočejo videti — umevno. Tedaj! Ker niso učitelji v Šmihelu efijalti svojega poklica in stanu, so pa naravnost rečeno — žrtve, ki gmotno in moralno za druge, ki tega videti nočejo, da bi se kaplanom ne prizamerili, kar je bojda smrten greh, trpe in to bodo trpeli do tedaj, da kaka višja moč brez milosti udari po ultramontanski nadutosti ter šmihelski

„falš“ nadvladi ter jej enkrat za vselej skomine po šoli in učiteljih prežene. V tem je — spas! Nasprotno naj se šola zapre ozir. kot filijalka konsumu podredi. Toliko glede vsestranskega povpraševanja. Ako pa vkljub temu še kdo misli, da so učitelji dali povod k neznosnim šmihelskim razmeram, je kratkomalo — breznačajnejše ali bolje — podlež.

Večletni opazovalec.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. decembra.

— **Za narodov blagor.** Piše se nam: Če g. Cankar vse čita, kar se je te dni pisalo in pisarilo o njegovi drami, moral je pač vzklikniti: naj hudič vzame moje prijatelje! Toliko pretiranih neslanosti, toliko vsiljive reklame še nismo kmalu čitali. Če potrebuje igra „Za narodni blagor“ v resnici toliko tega prisiljenega zelja, kolikor ga je slovenska „kritika“ skuhala te dni, potem se bojimo, da izgine s slovenskega odra, kakor izgine pena z vode. Sicer pa smo prepričani, da ima Cankar obilo dobrega okusa, in da bode sam najprej in najslovesnejše ugovarjal, če bi se ga hotelo primerjati s — Šekspirjem. Vrhunec oslovstva pa so, kakor vselej, dosegli „mladi“ okrog „Našega lista“. Po mnenju teh mladičev, je eksotična družba, ki nastopa v Cankarjevi igri, na vsak način identična z ono, katera vzdržuje naše gledališče, katera polni privsaki predstavi drage lože. Kaka je ta družba? Mladič — ki je v svojem življenju prej kot ne marljivejše zahajal v bordele, nego v kolegije, čivka: „Žalostna in obupna je ta družba, odbija ter napolnjuje s studom; ta družba prodaja žene, lastne zakonske; špekulira z nečakinjami. Žene te družbe so pohotne, ki hočejo varati moža ter izkoriščati ljubince; brezpomembnejše eksistence kolebajo od mogotca do mogotca, kakor pač veter zapiše, dasi so si v svesti propalosti svojih voditeljev in svoje lastne zavrnjenosti.“ Tako je pisal kamniški teliček dne 14. decembra t. l. In da ni dvojba mogoča, spravlja Cankarjevo igro v zvezo z občnim zborom „Slovenskega društva“. Take oslarije pišejo ti paglavci z vso resnostjo. „Dramatičnemu društvu“ in Cankarju pa ne bode prav nič škodovalo, če se prej in prej oteseta tega literaričnega mrčesa. Vse kar je prav; ali latinsko: est modus in rebus!

— **„Slovenčevo“ pobalinstvo** se je včeraj zopet pokazalo v prav jasni luči. Kakor pocomstni pobalini, ki vsled slabe vzgoje mečejo kamenje v vsakogar, ki pride po cesti in ga psujejo, tako „Slovenčevi“ posvečeni in neposvečeni redakterji pri vsaki priložnosti sramote in plujejo na kataloškega duhovnika g. Berceta, ki je imel edino to napako, da si je upal ugovarjati nasilnostim škofa Jegliča. Predvčerajšnjim je bila pred vzklicnim sodiščem razprava, o kateri smo včeraj poročali in ki se je za klerikalne obrekljivce precej žalostno končala. To je „Slovenca“ grizlo in ker se ni mogel nad nikomur znesti, zaletel se je v g. Berceta, ki se je udeležil kot poslušalec razprave, kar sličnega se doslej še nikomur ni stelo v greh. „Slovenec“ pa piše v temle pobalinskem tonu: „Brce je šel sam v razpravno dvorano, kjer si je ogledal park pred novim Žabjekom, in gotovo premišljeval, kako bi bilo prijetno, ako bi se preselil s srednjeveškega Gradu, kjer zdaj stanuje, kot varuh in dušni vzgojitelj v zadnje poslopje gojencev novega Žabjeka.“ Iz teh besedi se razvidi, na kaki stopinji omike in dostojnosti stoje „Slovenčevi“ uredniki. Pred par meseci so podili Berceta na ljubljanski Grad kot v prognanstvo. Berce je zdaj res tam gori. Zdaj ga pojava na Žabjek za dušnega vzgojitelja kaznjencev. Da, svojemu političnemu nasprotniku ogreniti življenje, ga moralno ubiti, je cilj in namen naših klerikalcev, pa bodi to tudi katoliški duhovnik! Ako je Berce res tak grešnik, zakaj mu pa škof maše ne vzame? Dokler je stal „Slovenec“ pod zaščito Žitnikovo, je blatil Berceta kot najzavrnenejšega človeka na svetu in mu

očital, kar mu je mogel. Zdaj, ko se ta list lahko pritira pred sodišče, tistih očitanj in obrekovanj ni več, ker se Moškerc boji za svojo krščansko-socialno kožo, da bi mu je ne ustrojil parmesečni post na Žabjeku. Sicer pa ne razumemo, da klerikalci po eni strani hodijo fehtariti župnika Berceta milodarov za klerikalna društva, po drugi pa nimajo zanj drugega kot sramotenje! Saj bi se morali vendar bati, da se okužijo pri njem, kakor se je neki tukajšnji klerikalec bal za svojo hčer, ki je spregovorila par besedi z nekim naprednjakom, češ, „Meta, beži, beži, da se ne okuži!“

— **„Dom in Svet“ pa pisatelj Meško.** Kaki poštenjaki so klerikalni „literati“ in uredniki, kaže prav drastično slučaj z Meškom. „Dom in Svet“ je objavil v novembarski številki kritiko o Meškovi najnovejši knjigi „Mir Božji“ iz peresa anonimnega kritikusa, ki se s strupeno ironijo norčuje iz Meškove knjige in iz vsega njegovega beletrističnega delovanja. In glejte, v decembarski (zadnji) številki priobčuje Lampe tudi svojo kritiko o „Miru božjem“; ta trditve pa kar siplje dišeče rožice in slaščice po Meškotu ter ga hvali in se mu laska in smehlja — po farizejsko. Kaj se je bilo zgodilo med 1. novembrom in 1. decembrom? Ali se je uredništvo sramovalo svoje prve kritike o „Miru božjem“ v novembarski številki? Kdor čita obe kritiki, vidi takoj, da jih je pisala ena in ista roka — Lampetoval! Dve diametralno nasprotni si kritiki zaporedoma v eni in isti knjigi ter izpod enega in istega peresa je sploh nekaj nenavadnega, toda hinavščina klerikalnih „literatov“ je nekaj čisto navadnega!

— **Pozdrav „Matice Hrvatske“.** Gospod župan Hribar je prejel iz Zagreba sledečo brzojavko: „Posle skupštine „Matice Hrvatske“, koja je, primivši srdačno bratski izaslanike slovenske sestre, oduševljeno odobrila zajednički rad naših matica, odbornici i radnici „Matice Hrvatske“ šalju poklon i pozdrav županu biele Ljubljane i svoj braći Slovincem. — Predsednik skupštine: Klaić.

— **Odborova seja „Slovenskega društva“** bo, na kar vnovič opozarjamo gospe odbornike, jutri v četrtek o polupetih popoldne v pisarni dr. Kokalja v Kolodvorskih ulicah št. 12. Vljudno se prosijo vsi odborniki, da se te seje zanesljivo vdeležijo. Na dnevnem redu te seje je predvsem konstituiranje odbora in posvetovanje o tem, kako bi naj „Slovensko društvo“ najuspešneje započelo svoje delovanje.

— **Shod „Narodne stranke“ v Rušah** za podravsko dolino se vrši na praznik sv. Štefana ob 2. popoldne v gestilni g. Novaka. Somišljeniki, pridite v velikem številu! Zvečer priredi „Bralno društvo“ veselico z igro in petjem.

— **Za predsednika krajnega šolskega sveta vipavskega** je za prihodnjih šest let izvoljen gospod Karel grof Lanthier, graščak v Vipavi, za njegovega namestnika pa gospod Ivan Nosan, deželno sodni svetnik v Vipavi.

— **Spremembe pri najvišjem sodnem dvoru in pri višjih deželnih sodiščih.** Justični minister je izdelal zakonski načrt glede spremembe izvrševanja sodne oblasti pri najvišjem sodnem dvoru in pri višjih deželnih sodiščih. Namen te spremembe je zmanjšati senat pri omenjenih sodiščih in s tem zvišati delovanje teh sodnih dvorov. Dočim obstoja zdaj pri upravnem sodišču senat iz petih sodnikov, pri najvišjem sodnem dvoru navadno iz sedmih, v disciplinarnih razpravah iz devetih in pri odločitvi o ničnostnih pritožbah v varstvo zakona celo iz enajstih sodnikov, naj bi obstojal po zakonskem načrtu pri najvišjem sodnem dvoru senat iz petih sodnikov v civilnih, kazenskih in disciplinarnih stvareh. Le pri ničnostnih pritožbah za varstvo zakona je določeno sedem sodnikov. S tem bodo sodniki mnogo razbremenjeni, dočim morajo zdaj polovico svojega službenega časa prebiti pri sejah in razpravah. Te

spremembe odobrava tudi najvišji sedni dvor, deloma pa tudi odvetniki. O rekurzih in pritožbah v meščanskih pravnih stvareh in v upravnih zadevah odvetnikov in notarjev bodo odločevali tako pri najvišjem sodnem dvoru kakor tudi pri višjih deželnih sodiščih le trije sodniki.

— **Iz carinske službe.** Imenovani so: Carinski oficijal Henrik Drassal za carinskega revidenta v IX. činovnem razredu, carinski asistent Josip Sikošek za carinskega oficijala v X. činovnem razredu, provizorični carinski asistent Ivan Šumi in carinski praktikant Karel Eberwein pa za definitivna carinska asistenta v XI. činovnem razredu. Vsi so pri glavnem carinskem uradu v Ljubljani.

— **Šolska vest.** Vodja mizarske strokovne šole v Kočevju g. Josip Knabl je imenovan za ravnatelja tega zavoda.

— **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Jutri, v četrtek, uprizori se tretjič v sezoni Smetanova komična opera „Prodana nevesta“. Marinko poje g. Skalova, Kečela g. Betetto, Janka g. pl. Rezunov, Krušivo g. Oufednik, Vaška g. pl. Zaeh.

— **Slovensko gledališče.** Prva repriza „Prodane neveste“ je zopet napolnila gledališče. Predstava v celoti ni bila boljša od premijere. Orkester je igral zaspano, o ritmiki se mu pač ne sanja dosti, tudi spremljevanje je bilo na nekaterih mestih tako trdo, da o harmonični celoti sploh govoriti ne moremo. Zbor je bil dober, dasi ni bil najboljši. Izmed solistov sta se odlikovala g. Betetto, ki je pel Kečala z veliko vneto, ter se popolnoma sprijaznil z vlogo, prav tako tudi g. Skalova, ki je bila prava ljubka Marinka. Janko je imel nesrečo v prvem dejanju, zato se je pa v duetih z Kečalom „vem za mladeno“ pokazal spretnega pevca. Njegova maska je bila sicer dosti boljša kot pri primjeri, vendar se nikakor ne prikupljiva. G. Zach je pel Vaška z umevanjem, le žal, da je bil zelo prehlajen. Vse manjše vloge so bile prav dobro izvedene, na tem mestu moramo zlasti poudarjati, da sta bila gđ. Kočevarjeva in g. Bukšek v svoji sicer majhni vlogi prav dobra. Ali ne bi bilo umestno, da bi se omenjena člana opere skušala popopolniti? Trud bi gotovo ne bil zaman. Končno bodi tudi še omenjeno, da se je cirkus prav dobro obnesel ter da se je gospod režiser svojo vlogo naučil.

P. K.

— **Šolski koncert gojencev „Glasbene Matic“** v četrtek, dne 20. decembra 1906 zvečer ob polu osmih v zgornji veliki dvorani „Narodnega doma“. Spored: 1. Fr. Chopin: Balada v g-molu za klavir. Svira g. Niko Štritof. (Sola g. J. Procházka). 2. Ch. Beriot: Koncert za gosli št. 8. I. stavka. Svira g. Miroslav Dežela. (Sola g. J. Vedrala). 3. a) Fr. Schubert: Smrt in deklia. b) Fr. Gerbič: Arija Barbe iz opere „Kres“. Poje gđ. Angela Malič. (Sola Fr. Gerbič). 4. A. Dvořák: Variacije za klavir. (Thema con variazioni). Svira g. Anton Trost. (Sola g. J. Procházka). 5. a) Fr. Schubert: Radovednež. b) R. Wagner: Romanca Wolframa iz opere „Tannhäuser“. Poje g. Anton Svetek. (Sola g. Pr. Gerbič). 6. E. Grieg: Sonata na gosli in klavir v e-molu. I. stavka. Svira na gosli g. Niko Štritof (Sola g. J. Vedrala), na klavir gđ. Ana Kilar (Sola g. J. Procházka). 7. a) Fr. Gerbič: „Žele bi, da bil bi ptica“. b) R. Schumann: „Ljubim moj, ti zres“. c) G. Mayerbeer: Romanca Raoula iz opere „Hugnoti“. Poje g. dr. Pavel Kozina. (Sola g. J. Gerbič). Na violi spremlja g. Miroslav Dežela. 8. J. Haydn: Komorni kvartet št. 34. Svirajo: I. vi. Niko Štritof, II. vi. Ivan Trost, violo Mirko Dežela (Sola g. J. Vedrala), čelo Anton Trost (Sola g. O. Zuske). I. Allegro di molto. — II. Un poco Adagio effetuoso. Var. I, II, III, IV. — III. Menuetto. (Allegretto alla zingarese). — IV. Presto scherzando. Začetek točno ob polu osmih. Vstop prost na sedeže in stojšča. — Rezervirani in numerirani sedeži po 1 K, da se njih posluži ono občinstvo, ki hoče v pokritje stroškov kaj žrtvovati. Dobivajo se v trafiki gospe Šešarkove v Selenburgovih ulicah in na večer koncerta pri blagajni. Spored se dobi istotam brezplačno.

— **Izredni občni zbor „Glasbene Matic“** bo dne 2. januarja 1907 zvečer ob polu sedmih v društveni dvorani. Dnevni red: Ali naj se vloži pritožba proti razsodbi prve inštanice v zadevi konkurzne mase tvrdke J. Lozar.

— **Narodne čitalnice v Ljubljani** občni zbor bo v nedeljo, 23. dec. ob 11. uri dopoldne v mali (društveni) dvorani „Narodnega doma“. Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov. 2. Tajniško in blagajniško poročilo; poročila društveni blagajnik. 3. Razni nasveti. 4. Volitev odbora za 1907. 5. Volitev pregledovalcev računov.

— **K 15letnici pevskega društva „Ljubljana“** so javila nadalje svojo udeležbo: upravni odbor „Zveze slovenskih pevskih društev“ v Ljubljani, pevsko društvo „Kolo“ iz Zagreba in „Vodnikova čitalnica“ iz Šiške. Društveni pevski zbor se pripravlja kar najmarljiveje za slavnostni koncert, katerega program bo zelo obširen in užitek poln. Svoje sodelovanje na slavnostnem koncertu je zagotovila tudi znana hrvatska umetnica na harfi, gospica Emi Kornitzerjeva. Ostala društva, ki do sedaj še niso prijavila svoje udeležbe, a imajo namen se udeležiti slavnosti, so naprosena, naj se blagovolijo čim najpreje prijaviti društvenemu odboru.

— **Zanimiva obravnava** bo v soboto 22. t. m. ob devetih dopoldne pred tukajšnjim okrajnim sodiščem. Župnik Berce namreč toži znanega Brajčevega podrepanika v Sori Jos. Čarmana, posestnika v Senicah, ker ga je le-ta dolžil, da je imel ljubavno razmerje z neko žensko, ki baje ni ostalo brez posledic. Obravnava bo pokazala, kako podlih in perfidnih sredstev se poslužujejo klerikalci, da bi uničili njim neljubega župnika Berce.

— **Pasivna rezistenca poštinih uslužbencev.** Vsled sklepa izvrševalnega odbora poštinih uslužbencev na Dunaju se začne že jutri 20. t. m. pasivna rezistenca, ki se baje raztegne po drugih deželah. Izvrševalni odbor poštinih uslužbencev na Češkem je že pozval posamezne organizacije, naj bodo pripravljene, da začne 20. t. m. s pasivno rezistenco. Tudi uslužbenci železniških pošt so se izrekli solidarni, tako da bo samo na Češkem obstruilo nad 10.000 poštinih uslužbencev.

— **„Ruski kružek“** priredi danes zvečer v svojih prostorih v „Mestnem Domu“ svoj prvi čajni večer v tekočem letu. K večeru je povabljenih poleg društevnikov tudi več prijateljev društva.

— **Rokopisi Simona Gregorčiča.** V izložbi trgovine Jerneja Bahovca poleg Prešernovega spomenika so že nekaj dni razstavljeni nekateri rokopisi umrlega pesnika Gregorčiča in sicer razglednica, ki jo je pisal 1. novembra t. l. svojemu prijatelju, in izvorniki njegovih pesmi „Oljki“, „Ptici“ in „Ob jezcu“.

— **Božičnica I in II mestnega otroškega vrta** bo jutri dne 20. t. m. ob 4. popoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“.

— **Zaradi ošpic** so zaprli prva razreda ljubljanskih vadnic do 22. t. m., oziroma do 2. po novem letu.

— **Premestitev vojaštva.** Pretekli teden so se preselile kompanije 2. in 3. bataljona domobranskega polka št. 27 iz tukajšnje cukrarne v novo poslopje domobranske vojašnice.

— **Novi tarif za vožnjo delavcev po južni železnici.** Z novim letom pride za vožnjo delavcev po južni železnici nov tarif v veljavo. Deležni so tega tarifa delavci, delavke, rokodelski vajenci in vsi uslužbenci, kateri se izkažejo s službenimi, poselskimi in delavskimi knjigami ali z drugimi uradnimi dokumenti, da so delavskega stanu, za vožnjo v daljavi nad 50 km in v skupinah po pet in več ljudi. Cena teh delavskih voznih listkov je nižja kot polovica cene navadnih voznih listkov za osebne vlake. Pri nakupu 5 listkov za skupino 3 ljudi se že izplača vporaba tega tarifa.

— **Ošpice** razsajajo med otroci v Spodnji Šiški, zato je šolski pouk v prvem razredu ustavljen.

— **Kako so domaški Tirolci nafilali svoje bratce.** Osrednje vodstvo nemškega šulferajna je darovalo večji znesek za zdravljenje nemške šole v Domžalah. Merodajni možakarji v odboru gotovo nimajo pojma, kje so Domžale, ako se jim sploh sanja, kje je Kranjska. In to nevednost so domaški Tirolci imenitno izrabili. Kdo ve, kako so jim naslikali svoj ekstenčni boj, ki ga bijejo kot zadnja predstraža, zakaj v poročilu osrednjega odbora je rečeno: Večji znesek se je dal za šolo v Domžalah na Kranjskem, kateri kraj je tik ob slovenski meji (hart an der slovenischen Grenze). Ako bi možje pri šulferajnu vedeli, da so šli na limanice par prefriganega tirolskega kolonistom sredi slovenskega ozemlja, ki nimajo ničesar braniti ne za seboj ne pred seboj, bi najbrže velikodušno podpora zahtevali nazaj. Nevednost je pač najdražja stvar na svetu.

— **Ustavni občni zbor Ribniškega Sokola** se je vršil 8. decembra v prostorih brata Andreja Podboja v Ribnici. Udeležilo se ga je 60 članov. Od Slovenske sokolske

zveze je prišel iz Ljubljane br. dr. Ravnihar. Br. dr. Schiffrer je kot predsednik pripravljalega odbora pozdravil navzoče zlasti br. dr. Ravniharja (navdušeni nazdar-klici) ter poudarjal potrebo ustanovitve „Ribn. Sokola“, kar znači tolika udeležba. Nato je tajnik br. Spende poročal o delovanju pripravljalega odbora. „Ribn. Sokol“ šteje že 100 članov. „Zveza“ je šla vedno naroko pripravljalemu odboru. Tajnik je omenjal darila, ki jih je dobil odbor kakor tudi orodja, ki so se nakupila. Blagajnik br. Betriani je poročal o denarnem stanju. V dveh mesecih se je nabrala 226 K 88 h. Največ je nabrala gđ. Anka Podbojeva, namreč 121 K. Ribniška posojilnica je posodila društvu 350 K, da je takoj plačalo naročeno orodje. Načelnik br. Juvanc je poročal o uspehih telodabce. Nato so se vršile volitve v odbor. Izvoljeni so bili za starosta br. dr. Schiffrer, za podstarosta br. Fran Burger, za načelnika br. Juvanc, br. Spende za tajnika, br. Betriani za blagaj., br. Arko, br. Lovšin ml., br. A. Podboj in br. Filip Rus za odbornike, br. Anton Česarek je odbornikov namestnik, pregledovalca računov sta br. A. Fabjan in I. Toporiš. odposlanca za „Slovensko Sokolsko zvezo“ sta pa brata starosta in podstarosta. — Po končani volitvi so se prečitale došle brzojavke. Nato je br. dr. Ravnihar obširno razložil jedro in bistvo sokolske misli ter razvoj češkega in slovenskega sokolstva. V imenu Ribniškega Sokola se mu je zahvalil podstarosta br. Burger in omenil, da je Ribniški Sokol petindvajseti, torej nekaj jubilejski slovenski Sokol in objubil, da bo vsak posameznik storil vse v njegov procvit. Naj bi „Ribniški Sokol“ s krepkim, ponosnim vzletom razpel svoje peruti, da bo vedno višje in višje plulin čuval slovensko ribniško dolino. — 6.

— **Nesreča.** Iz Kandije se nam poroča z dne 18. decembra. V nekdanjem Oblakovem mlinu ob Težki vodi pri Šmihelu se je danes zjutraj dogodila nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Mlinar Karel Fink je šel okrog 8. ure mazat znotraj mlina ležišče mlinskega kolesa. Razen tega kolesa, to je za ta slučaj ravno čudno — so istočasno stala vsa druga kolesa. Fink pa se je lotil ravno le tega, ker je imel polno žita na kamnu. Zlezel je od zgoraj doli proti kolesu, prišel najbrže preblizu z glavo k vrtečemu se kolesu, le to ga je prijel za vrat, potegnilo za seboj, zlomilo mu tilnik in desno roko, nakar se je kolo ustavilo. Njegova starejša hčerka je zapazila, da se je kolo naglo ustavilo, da je zahreščalo in ko je takoj nato čula še zamolkel vsklik, je skočila nič drugega sluteč, ven iz sobe ter klicala očeta. A oče se ni več oglašil, bil je že mrtev med kolesom, kjer ga je po kratkem iskanju našla. Fink je star 38 let, oženjen, zapušča ženo in več nepreskrbljenih otrok. Mlin je bil šele pred kratkim kupil.

— **V smrtni nevarnosti** sta bila dva potnika, ki sta spala v nedeljo v gostilni „pri Lipi“ v Trebnjem. Eden izmed njiju je šel z gorčico svaščico v ustih spat. Cigareta mu je padla iz ust na posteljo, ki je začela goreti. Ko se je potnik zbudil, gorela mu je že strajca in spodnje hlače. K sreči je imel toliko razsodnosti, da je v naglici razbil par šip na oknu, da se nista oba zadušila. Prihiteli vaščani so pogasili ogenj.

— **Kaplan proti spiritizmu.** Iz Stare Loke se nam piše: Kaplan Janez Florjančič je izvedel, da so si dala dekleta v neki hiši v Virmašah napraviti malo muziko, da bi poskusila, ako se res dajo s takšno muziko, „poklicati duhovi“. Kaplana je ta vest silno razburila in kakor divji je letel preteklo nedeljo v Virmaše v dotično hišo ter jel tamkaj razgrajati, kakor bi bil blazen. Kričal je, da se je v hiši naselil sam zlodej in da bo vse njene prebivalce vzel hudič in požrljo peklo, ako se mu takoj ne izroči čarovniška muzica, s katero se dela v vasi toliko strašnega greha in pohujšanja. Pregrešna miza se mora uničiti, sicer pridejo vse peklenske kazni nad vas, tako je rjovel kaplan, da se je razlegalo daleč na okoli in da so se ljudje prestrašeni zbirali okrog dotične hiše ter spraševali, kaj se je za božjo voljo zgodilo, da kličejo „gospod“ vse hudiče in peklenske moči na pomoč. Hišni gospodar, sedemdesetletni stari, seveda ni vedel za vzrok, zakaj je kaplan tako razjarjen in zakaj tako divja. Sprva ga je mirno poslušal, ko pa kaplan le ni ponehal razgrajati, je tudi njega minila potrpežljivost, da je jel vpiti in obkladati božjega namestnika z najljubeznivejšimi priimki. Dajal mu je vsa imena, samo tolovaj in tat mu še ni rekel. Moža bi se morda še dejansko lotila drug drugega, ako bi gospodinja ne bila pravočasno prinesla „čarovniške muzice“ in je svojočno ne razbila pred očmi kaplana

samega. To je vsaj nekoliko pomirilo razburjene kaplanove žive, da je prenehal s kričanjem in se odpravil iz hiše, a še pri odhodu se je grozil, da je hiša zapadla peklju in hudičem, ker so se v njej uganjale takšne strahote in takšne pregrešne stvari. Tako postopa katoliški duhovnik! Mesto da bi ljudi poučil in bi jim stvar razložil, jih s svojim neumnim divjanjem in razgrajanjem še bolj utrjuje v praznovrstu in v prepričanju, da pri premikanju „čarovniških muzic“ res sodelujejo zli duhovi. Sicer se pa temu postopanju prav nič ne čudimo, ker vemo prav dobro, da je našim božjim namestnikom mnogo lažje na tem, da ohranijo med narodom praznovrstu, ker bi sicer ne mogli več tako uspešno ribariti v kalnem!

— **Telefonsko centralo in nekaj telefonskih postaj** namerava napraviti trboveljska premogokopna družba pri svojem podjetju v Zagorju in je že prosila za uradno dovoljenje.

— **Slovenske občine na Štajerskem** so se jele zavedati svojih pravic ter zahtevajo od uradov, da jim morajo dopisovati samo v slovenskem jeziku. V tem oziru so prednjačile občine gornjegradskega okraja, ki so že pred meseci sklenile, da ne sprejemajo od oblastev nemških dopisov in ki ta svoj sklep tudi dosledno izvajajo. Temu lepemu zgledu narodne zavednosti in odločnosti slede polagoma tudi druge slovenske občine na Štajerskem. Tako je sklenil občinski zastop trške občine Šmarje pri Jelšah v svoji zadnji seji, da bo županstvo odsej uradovale izključno slovensko in bo dosledno zahtevalo od vseh uradov, da se občini pošiljajo izključno slovenski dopisi. Obenem je tudi sklenil občinski odbor, da se imajo vsi dopisi, ki jih odpošlje občina, kolkovski z narodnim kolkom. Tudi občinski zastop v Orehovi vasi pri Mariboru je soglasno sklenil, da uvede pri županstvu izključno slovensko uradovanje, in da morajo biti vsi napisi v občini samo slovenski. Po zgledu teh odločno narodnih štajerskih obč. zastopov bi se naj razenale tudi kranjske občine, med katerimi je mnogo takih, ki brez odpora ali ugovora sprejemajo nemške dopise od oblastev!

— **Konkurz.** Vinska trgovina in trtna trdka Emanuel Mayr v Mariboru je prišla v konkurz. Aktivna znašajo 290.000 K, pasiva pa 450.000 kron. Nemški polomi so zadnji čas kar na dnevnem redu.

— **Poskušeni samomor.** V Št. Lovrencu nad Mariborom se je obesil tesar Franc Pavlič ob prepričanju, da materjo, vendar so ga še v pravem času rešili.

— **Na Brnci** na Koroškem se vrši v nedeljo, dne 23. decembra ob 3. uri popoldan „Ustanovni shod“ slovenskega tamburaškega in izobraževalnega društva „Dobrač“ v gostilni g. Pogliča.

— **Mesto postajenačelnika v Gorici** na državnem kolodvoru se ima v kratkem popolniti, ker je šel doseandji načelnik Höpferger radi boleznij v pokoj. Načelnika nadomestuje oficial Wieser, strasten nemški nacionalc ki je znan še iz časa, ko je služboval na Jesenicah, kot brezobziren zatiralec slovenskih železniških uslužbencev. Tudi v Gorici je baje že več slovenskih delavcev spodil iz službe ter jih nadomestil z uslužbenci, ki jih je dobil z Gornjega Štajerskega. In ta Wieser se poteguje za načelnisko mesto v Gorici! A kakršne so razmere sedaj, je skoro gotovo, da bo Wieser dobil to službo v kljub temu, da konkurira z njim več starejših sposobnih in izvrstno kvalifikovanih Slovencev, zlasti ako ne bo slovenska javnost pravočasno odločno protestirala proti tej nakani. Merodajnim krogom se mora odkrito povedati, da mesto postajenačelnika mora zavzemati ne samo dober in sposoben uradnik, marveč tudi mož, ki je več obeh v deželi navadnih jezikov. V poštev bi torej moral priti za to mesto edino Slovenec, ali k večjemu kakšen Lah, ki je tudi več slovenskega jezika.

— **Tovarna zgorela.** Prednočnim je zgorela v Trstu tovarna za plutne žamaške, last Davida Möllerja. Škode je 30–40 tisoč K, ki jo pa krije zavarovalnina.

— **Požrtvovalnost in disciplina med volilci.** Pretekli teden so se vršile v Buzetu v Istri občinske volitve, ki so prinesle Hrvatom popolno zmago nad Italijani. Da so Hrvatje dobili to občino, ki je ena največjih v Istri in šteje več tisoč oseb, docela v svoje roke, so se bojevali dvajset let. Pred 20 leti so privik nastopili proti italijanskemu izmogočanju. Lahki so storili vse, da bi se umetno obdržali na površju, zato so uporabili vsa sredstva v ta namen. Hrvatje so prišli po uro daleč. Da bi jih utrudili, so jim Italijani pri oddajanju glasovnic delali največje ovire. Volitev je trajala cel teden, a Hrvatje se niso utrudili. V Buzetu, kjer so gospodovali sami Italijani, jim ni nihče

hotel dati niti najmanjše reči za drag denar, za to so vrlim hrvatskim volilecem vozile njihove žene živež z doma, sami so si pa postavili šotore okrog mesta, kjer so prebivali ves čas volitev. Odločnost in vstrajnost je bila skrajna med volilci in ženskami. Hrvatje buzetke občine so dali s tem najjasnejši izgled požrtvovalnosti in discipline in so zmagali. Zadanje volitve so pa pokazale, da se je stari duh zvestobe ohranil in da je tudi novejša generacija vredna svojih prednikov. Čast takim volilecem! Za vzgled bi morali biti povsod in vsem!

— **Nova hrvatska zmaga.** V Pičanu v Istri so zmagali Hrvatje pri občinskih volitvah v vseh treh razredih in tako dobili v roke občino. Veselimo se tako lepih in važnih zmag naših bratov!

— **Ženo je ubil v Krnjevca na Češkem.** V prepriku je vrgla žena možu poleno v glavo, mož pa jo je z istim polenom udaril dvakrat nazaj, da ji je ubil črepinjo. Žena je umrla čez en mesec. Vacek je bil obsojen na pet let ječe.

— **Nov trik.** Predvčerajšnjim je prišel k premogarskemu hlapcu Antonu Juranki bivši premogarski hlapec Martin Stegenšek ter rekel, da ga je sprejel prvega gospodar v službo, da bodeta skupaj prodajala premog. Ker je Juranek verjel, mu je potem dovolil nositi premog po hišah in pobirati zanj denar. Ko je pa Stegenšek vtrčil 4 K, je pustil vse skupaj in šel denar „zadibati“.

— **Zasačeno** je bilo po policiji te dni zopet nekaj odraslih strank, ki so na južnem kolodvoru kradle premog in ga hotele odnesti domov.

— **Pobegnili** je od svojih staršev na Emonski cesti št. 10 še 12. t. m. šolska učenka Antonija Zaletljeva. Deklica ima temno-modro šerpo, tako jopico in krilo in črne čizme.

— **Zatekel** se je pred par dnevi majhen, črn pišček z dunajsko znamko. Lastnik ga dobi v gostilni pri „Sodčku“ Pred Prulami.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 39 Slovencev in 2 Hrvata. 10 Macedoncev se je odpeljalo v Beljak, 60 Hrvatov pa v Bad-Gastein.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri zvečer v dvorani „Puntigamske pivnice“ (Remic), Turjaški trg o priliki otvoritve restavracije koncert. Začetek ob polu 8. uri. Vstop prost.

— **Ljubljanski sekstet na lok** koncertuje danes zvečer ob 8. uri v vinski kleti hotela „Union“. Vstop prost.

— **Jugoslovanske vesti.** Hrvatski sabor je imel v ponedeljek prvo večerno sejo v tem zasedanju. Nadaljevala se je debata o adresi. Prvi je govoril Starčevićanec Jerko Pavlič, ki je v svojem govoru obširno razpravljalo o nagodbi in jo označeval kot veliko nesrečo za Hrvatsko. Leta 1866. je Avstrija na pristisk Pruske in Rusije vrgla Madjarom Hrvate kot kost, ki bi naj zastropila razmerje med Ogrsko in Hrvatsko. Z ozirom na srbsko vprašanje je govornik izjavil, da se v nasprotju med pravoslavni in katoliki bori svetovno naziranje vztrika s svetovnim naziranjem zapada. Avstrija je zasedala, da bi Hrvate razdvojila, seme razdora med nje, ko je vrgljala srbsko idejo. Verska mržnja razjedala sedaj narod. In to je za razvoj Hrvatske največja nesreča. Srbski poslanec Svetozar Pribičević, urednik „Novoga Srbobrana“, je zagovarjal adresu koalicije in polemizoval proti izjavljanju predgovornika Pavliča. Pavlič se je skliceval na zgled Italijanov, ko je govoril o uresničenju svojega državnopravnega programa. Pri tem je pa pozabil, kako so Italijani izvedli svoj program: z bodali, meči in bombami. Ali je pa Hrvatska dovolj močna za revolucijo? Celo italijanski narod, ki šteje 30 milijonov, se ni mogel ujediniti brez realne sile francoskih bajonetov. Ako bi Starčevićani resno zastopali svoj program, bi morali zavzemati drugo stališče glede srbskega vprašanja in bi morali delovati na sporazumljenje s Srbi. Da ovirje trditve Starčevićancev, da preje na Hrvatskem ni bilo govora o Srbih, je citiral govornik razne zgodovinske viire ter nadaljeval: Mi Srbi smo tukaj in ostanemo, ker ljubimo to svojo domovino, kjer počivajo kosti naših pradedov. (Viharno pritrjevanje in ploskanje). Vsak Dalmatinec, bodisi Hrvat ali Srb, ljubi svojo dalmatinsko domovino. Tako ljubimo tudi mi Srbi kot sinovi te zemlje svojo domovino. In če se borimo za svobodo in blagostanje Hrvatske, delamo to, ker so doseženi uspehi tudi nam na korist in ke je močna Hrvatska najkrepkejši jz proti nemškemu „Drangu na h Osten“. Govornik se je nato takratil bosanskega vprašanja in sklenil svja izvajanja z zatrdilom, da hoče koalicija v Hrvatski uveljaviti liberalni režim in s

tem narodu največ koristiti. — V včerajšnji seji je sabor razpravljal o najnujnejšem predlogu posl. dr. Josipa Franka glede nakupa veleposrestva kneza Schaumburg-Lippe. Sabor je najnujnejši predlog sprejel in izvolil posebni odbor, ki ima ukreniti vse potrebno, da imenovano posestvo ne preide v tuje roke. Nato se je nadaljevala debata o adresi. Govoril je Starčevićanec Vlahović. Dr. Petričič je interpeliral radi premetstve gozdarske oblasti iz Otočca na Sušak, Novak radi dobave soli v belovarskem okraju, dr. Bošnjak pa radi sv. Jeronimskega inštituta v Rimu. Ko se je sprejel dr. Lorkovićev predlog, naj se spremeni občinski zakon, je sabor prekinil svoje zasedanje do 21. januarja 1907.

— Zveza jugoslovanskih umetnikov „Lada“. Upravni odbor „Zveze jugoslovanskih umetnikov“ je sklenil povodno zaključka II. jugoslovanske umetniške razstave v Sofiji, da se ima III. jugoslovanska umetniška razstava prirediti v Zagrebu, in sicer že prihodnje leto. Vsled tega sklepa je postal odbor hrvatske sekcije centralni odbor „Zveze“. Za predsednika osrednjega odbora je izvoljen Oton Iveković, za tajnika Rudolf Valdec, za blagajnika pa Robert Frangeš.

— Nov hrvatski list. V Zagrebu je bil izhajati nov hrvatski list pod imenom „Dan“. „Dan“ je glavno glasilo takozvane „Hrv. pučke seljačke stranke“. Urejuje novi list Stjepan Radić. V svoji prvi številki piše „Dan“, da simpatizuje mnogo Slovencev s „Hrv. pučko seljačko stranko“. Mi temu ne verjamemo, dasi list navaja tudi imena!

— Okradena igralka. Gospica Krista Rückova, heroina hrvatskega gledališča, ki je bila pred leti angažovana pri slovenskem gledališču v Ljubljani, bi imela v soboto gostovati v Varaždinu. Ko je prispela v Varaždin in zahtevala svojo prtljago, so železniški organi opazili, da je vso njeno prtljago nekdo ukradel. Rückova je imela v kovčegu poleg obleke in potrebnih kostumov tudi več dragocenosti; v celem ima škode okoli 1000 kron. Tatu se niso dobili. Razume se, da je morala gospica Rückova vsled te nesreče odgovoriti svoje gostovanje.

— Slovenci v Ameriki. — Skala je ubila v Castle Gate I. Bendeta, doma iz dobniške fare na Dolenjskem.

* **Najnovejša novica.** Cesar se vrne jutri iz Budapešte na Dunaj, za božične praznike pa gre k svoji hčeri v Wallsee.

— Pobegli kapucin. Iz samostana v Imstu na Tirolskem je pobegnil pater Vendelin.

— Mašo je bral v kapucinski cerkvi v Olomucu 21letni bogoslovec I. letnika Ferd. Erben. Prišel je v samostan s ponarejenimi listinami, prenočeval ter zjutraj maševal. Pri tem so ga kapucini zasačili, da ne zna maševati. Priznal je, da je že v raznih samostanih uspešno nastopil kot duhovnik ter bral maše.

— Zvišanje poštne pristojbine. Trgovinsko ministrstvo namerava že s 1. januarjem 1907 podražiti tiskovine za brzojavke in zapleke.

— Velika eksplozija se je pripetila v fužinah v Dortmundu. Pet delavcev je ubitih.

— Strajk italijanskih pristanških delavcev se je razen Genove raztegnil tudi na Livorno, tako da se niti poštne parniki ne morejo odpeljati. Voditelji mornarjev so sklenili v tajnem zborovanju, da se začne splošni strajk na vseh ladjah in v vseh pristaniščih.

* **O ruskem senatu.** Ruski senat, ki je z novim volilnim redom stotisoče ruskih državljanov pripravil ob volilno pravico, je bil že od nekdaj poslušni sluga ruske vlade. Peter Veliki je ustanovil to korporacijo v popolnoma druge namene. Dolžnost senata je bila, da kontrolira vladno. Ker se je Peter Veliki mnogo mudil z doma, navzel si je senat velike oblasti. Ker pa so imeli nekateri senatorji — posebno knez Dolgorukov — predolge prste (seveda ne za pisanje, ker tega knez ni znal), hotel je car to kontrolirajočo korporacijo podvreči kontroli. Zaradi tega so senatorskim sejam morali prisostvovati častniki carskega štaba. Dvojici senatorjev je morala knuta poklicati poštenje in čast v spomin, a drugim so izrgali jezike, ker so govorili preveč resnice o carju, a manj o svojem poslovanju z denarjem. Tako pasjepokorna institucija je za sledeče vladarje le životarila. Šele vstaje v 19. stoletju so prinesle v ta senat nekoliko več časti, delovanja in vpliva. Leta 1802, ko je car Aleksander ustanovil ministrstvo, je dobil tudi ruski senat važna pooblastila in pravice. Toda vse le na papirju. Kakor brž so hoteli senatorji izvrševati svoje pravice, jih je sprejel car osorno, prav po ruski. Senat pa je izgubil ves vpliv in čast pod carjem Niko-

lajem I. Car je postopal s senatorji kakor s šolskimi otroci. Zapovedal je, da morajo prihajati že ob 6. zjutraj na delo; v začetku so bili res točni, potem so prihajali vedno pozneje, a danes se zbirajo ob eni polpodne.

* **150.000 K zdravniškega honorarja.** Znani grški bogataš Pesmazoglou, ustanovitelj atenske banke, je zbolel za belokrvnostjo (leukemija). Poklical je k sebi vse atenske zdravnike, ki pa so izjavili, da ga ne morejo rešiti smrti. Na željo sorodnikov so zdravniki brzojavno opisali bolezen slovečemu dunajskemu kliniku profesorju Noordenu s prošnjo, naj pride takoj v Atene, za kar dobi 150.000 K. Brzojavka je bila tako obsežna, da je veljala 1000 K. Prof. Noorden pa je kot vester zdravnik ponudbo odklonil ter odbrzdaval, da bi bil njegov obisk brezuspešen. Nato so iz Aten poslali isto poročilo nekemu pariškemu kliniku, ki pa je tudi odgovoril, da ni upanja, da bi se bankirjevo življenje dalo rešiti. Končno so se obrnili na nekega zdravnika v Lyonu, ki je takoj odpotoval v Atene, za kar so mu bolnikovi sorodniki najeli v Brindiziju poseben parnik.

* **Z dinamitom se je branil.** V Davi na Ogrskem je čuvaj na državni železnici slišal ponoči na dvorišču ropot. Pogledal je skozi okno in videl, da mu Čigani krajejo svinje. Ker ni imel orožja, zažgal je dinamitno patrono, da jo vrže skozi okno. Dinamit pa se je užgal prenašlo ter je raztrgal čuvaja na tisoč kosov. Čigani so pobegnili in svinje — so bile rešene.

* **Sočutna kuharica.** Gospodinja (kuharica): „Moj mož se pritožuje, da je kava vedno mrzla, meso prikupano, pečenka prižgana in juha prismojena.“ — Kuharica: „Kako vas obžalujem, milostljiva, da morate s takim sitnežem skupno živeti.“

* **Klub copatarjev.** Moških copatarjev, ki so znani pod nemškim imenom „Pantoffelheld“ je pač povsod dosti, a največ jih je menda v francoskem mestu Laeddu. Tam se je namreč ustanovil klub copatarjev. V klub se sprejemajo le taki moški, ki morejo dokazati, da morajo čistiti čevlje in obleko, prinašati s trga hrano in — zibati otroke. Dosedaj šteje klub že 55 članov. Čestitamo!

* **Mesto pod sekvestrom.** Ogrsko mesto Rozsahely je prišlo pod sekvestro. Mestno starešinstvo je hotelo, da povzdigne mesto za veliko mesto ter je v ta namen gradilo razkošne stavbe, pri katerih se je mesto zadolžilo za 1.250.000 kron. Vsako leto se je vsled tega izkazoval krivi proračun, toda končno so le pregledali to gospodarstvo na višjih mestih ter djali celo mesto pod sekvestro.

* **Lov na slone** so imeli nedavno v mestu Cincinnati. Najstarejši slon v ondotnem zverinjaku, imenovan Bazilj, je obhajal 95. rojstni dan. Ob tej priliki je dobil boljše kosilo z raznim pecivom in slaščicami. Njegov sosed v oddelku zraven je postal vsled tega ljubosumen, in ker ni mogel z rilcem doseči peciva, odgriznil je Bazilju kos repa. Nastopilo je zastrupljenje krvi ter je bila operacija potrebna. Mestni zdravnik je spoznal, da ni druge pomoči, kakor rep odrezati, a je v svoji skromnosti brž odklonil zašluzek, temu je čast in zaslužek prepuštil živinozdravniku. Bazilju so nanosili sadja in slaščice, a med kosilom so ga previdno povezali z verigami. Toda ko je živinozdravnik nastavlil oster nož na rep, je Bazilj takoj pustil kosilo, privzdignil rilec ter začel trompetati. Ko pa je odrezano mesto zdravnik hotel izžgati z razbeljenim železom, da ustavi kri, skočil je slon pokoncu, raztrgal verige, podrli ograje ter lomastil proti mestu. Za njim so jo udriši ostali štirje sloni. V mestu je nastal nepopisen strah. Konji so se splašali, ljudje pa bežali na vse strani. Celotno trgovino se pozaprla. Začel se je splošni lov, ki je trajal štiri ure in ki se ga je udeležilo več sto oseb.

* **Hude zime.** Letos se je že mnogo pisalo, da bomo imeli hudo zimo. Doselej se vremenski preroki že grizejo v ustnice, ker imamo splošno milo vreme in tudi „Slovenec“, ki je šel na Gorenjsko merit sneg in ga je dvakrat meril, tako da ga je nameril pol metra na visoko, se jezi, da ne pritisne strupen mraz, da bi škripalo pod nogami; „Slovenec“ spada namreč tudi med preroke in je istotako prorokoval tako hudo zimo, da bodo zmrznili revni katoliški duhovniki, če se jim ne zviša njih plača. Naj bo že letošnja zima kakor hoče, dejstvo je, da so bile nekdanje grozovite hude zime. Tako je leta 400. zmrznil velik del Črnega morja, 763. so zmrznile Dardanele, da je bilo mogoče priti peš z azijskega na evropsko obrežje. Isto leto je zmrznil Rodan. 355. leta je bila tako huda zima, da je na Francoskem mnogo ljudi poginilo, 377. leta je popolnoma zmrznil Ren. 566. je v južni Franciji ležal sneg pet mesecev, 821. so pa v teh krajih

zmrznile skoraj vse reke. V letih 1305 in 1364 je bil na Rodanu 15 čevljev debel (?). Leta 1589 sta šla maršal Montmorency in polkovnik Alfons s peši in topovi čez zmrzel Rodan. 1620. je zopet zmrznilo Črno morje. V začetku 1622 je zmrznil velik del Jadranskega morja, 1709. je pa zmrznilo Atlantsko morje na obrežju Normandije ter Sredozemsko morje daleč pred Marzejlo. 1740. so v Petrogradu iz ledu Neve zgradili slovito ledeno palačo, v Londonu pa istočasno iz Temzinega ledu kuhinjo, kjer so spekli čelega vola na ražnju. Zimi leta 1766 in 1786. sta bili tako hudi, da so v Parizu in srednji Franciji kurili po cestah. 1788 in 1789 so na Francoskem zmrznile skoraj vse reke, od obrežja Normandije je pa segal led daleč v morje. Leta 1333. 1399, 1498, 1423 in 1459 je zmrznil večji del Vzhodnega morja.

* **Telepatija.** Čuden slučaj telepatije se je pripetil komponistu Mehlu. Njegov prijatelj Bouveret je odpotoval na Nemško, a minilo je več mesecev, da se mu ni javil. To se mu je zdelo sumljivo in prijavil je stvar policiji, ki je storila vse, da zve za Bouveretovo bivališče, toda zaman. Neko noč je sanjal Mehla, da se mu je prikazal prijatelj ter mu rekel: „Maščevanje! Gorje ti, ako me ne maščuješ!“ Drugo noč se mu je zopet prikazal duh ter mu pokazal nekega človeka, ki se je skril pod oknom. Komponist se je zbudil, oblekel ter šel gledat na dvorišče. Na temnem hodniku ga je nekdo zgrabil ter mu hotel iztrgati denarnico. Mehla pa je lopova močno zgrabil za roko ter ga izročil najbližnji stražnici. Tam je opazil Mehla, da je lopov popolnoma podoben tistemu človeku, ki mu ga je pokazal prijatelj v sanjah. Naročil je policiji, naj preišče, kje in kako je živel lopov do tedaj. Pri izpraševanju je lopov priznal, da je pred meseci ubil v gozdu na Nemškem mladega moža ter ga oropal, truplo pa zakopal. Sli so trplo odkopat in Mehla je prepoznal prijatelja Bouvereta.

* **Učitelj ponedverjalec.** Upravitelj ljudske posojilnice v Hodmezö-Vasarhelyju na Ogrskem, učitelj S. Apro je ponedveril v teku nekaterih let 100.000 kron. Apro je sicer takoj pobegnil, ko se je ponedverba razkrila, toda orožniki so ga kmalu dohiteli in vjeli.

* **Zblaznel** je kustos narodnega muzeja v Budapešti dr. Schönherr, eden najbolj učenih „Madžarov“. Deset let je brskal in proučeval po vseh evropskih arhivih, da nabere čim več gradiva za madžarsko slavo. Hipoma pa se je začel britko pritoževati, zakaj ga ne imenujejo za nadškofa ali vsaj grofa. Vsled prenapetosti živcev se mu je namreč omračil duh.

* **Novi Valparaiso.** Kakor znano, je potres skoraj popolnoma porušil „rajsko“ mesto Valparaiso. Da se mesto obnovi, sprejela je čilenska zbornica zakon, s katerim se vlada pooblašča, da sme najeti 30 milijonov posojila.

* **Menzure med nemškimi dijaki.** V „Figaru“ opisuje neki francoski učenjak smešne navade nemških vseučiliščnikov, posebno njihove menzure. „Dijaški dvoboj je le redkokdaj posledica prepira. Nemec, razen Beroičana, ni prepirljiv. Dvoboj jim je za dokaz o pogumu in brazgotine so jim dekoracije in trofeje. Mlade goske so naučene, da so le brazgotinasti dečki junaki, ki so vredni ljubezni in mladi lisjak, ki ima na koncu nosu še kapljico mleka svoje dojilke, je primoran, postati junak ter piti kri.“

Izpred sodišča.

Kazensko obravnave pred deželnim sodiščem.

Otrok ponesrečil. Dne 14. kimavca dopoldne je prinesla 14letna Fračiška Turk v Hudem vrhu 1 in polletno sestrico v kuhinjo, da bi jo po materinem naročilu položila v zibel. Na prošnjo druge Sletne sestre je izročila otroka tej ter šla v skedenj. Med tem je šestletni brat Jakeo privzdignil pokrov odprtine, iz katere se gre iz kuhinje v klet: v tem trenutku pa smukne deklici otrok iz naročja ter pade tako nesrečno na stopnice odprtine, da je bil takoj mrtav. Sodišče je opustilo Franciško Turk pregreška zoper varnost življenja.

Pretepač. Posestnika sin Lojze Berčič in delavec France Cof sta prišla dne 21. mal. srpana t. l. popoldne v hišo Blaža Pušarja v Zgor. Bitnje, kjer je ta kot novi posestnik pogostil svoje sode. Ker je Berčič jel sitnjariti, ga je Pušar iztrgal iz hiše. Ta pa je za njim zaprte vežne duri odprl s silo ter z odprtino nožem vrezal Pušarja na desnem licu blizu očesa. Ko so ga Pušar in navzoči prijeli, je skočil Cof na Pušarja in ga sunil dvakrat z nožem v hrbet, nakar sta oba napadla stekla. Obsojena sta bila vsak na osem mesecev težke ječe.

Nasilnež. 17letni delavec Matevž Podlipnik je srečal minulo leto 1. vinotoka na cesti proti Breznici mlado dekle. Začel se ji je prilizovati in ker dekle ni hotelo ničesar slišati o njegovih težavah, jo je zgrabil za vrat ter opetovano vrgel na tla. Obdolženec priznava, da je imel namen dekletu silo delati, ako bi ne bil zadel na tako odločen upor. Dne 4. vinotoka t. l. je pa na poti iz Stočja proti Kropi neko drugo dekle podrli na tla in jo tiščal s tlom. Podlipnik je bil obsojen zaradi hudodelstva javne sile in prestopka zoper pravost na dva meseca ječe.

Telefonska in urzbojavna poročila.

Dunaj 19. decembra. V gosposki zbornici je danes nastala cela revolucija, vsled katere je knez Auersperg odložil predsedstvo kluba ustavovne stranke. Dvorni sv. tnik Lamasch pa se je odpovedal poročanju o volilni reformi. Vlada smatra to kot ugoden simptom za njene namene.

Dunaj 19. decembra. Vse tri stranke gosposke zbornice so imele danes posvetovanja o volilni reformi. Takoimenovana srednja stranka, v kateri je največ vladnih ljudi, se je izrekla zoper pluraliteto in je akceptirala vladno ponudbo, da se določi numerus clausus za gosposko zbornico s posebnim zakonom, da se torej ta določba nesprejme v zakon o volilni reformi.

Dunaj 19. decembra. Tudi pri konservativni in pri liberalni stranki gosposke zbornice se kaže, da bodeta zmagala pritisk krone in pritisk vlade. V nemškoliberalnem klubu se je pri razpravi pojavilo tako nasprotje, da se je knez Auersperg odpovedal predsedstvu. V konservativnem klubu se je večina izrekla zoper pluraliteto. Grof Pininski je vladni očitil, da postopa nelojalno in nepošteno. Razprava se bo v obeh klubih popoldne nadaljevala.

Dunaj 19. decembra. Vse kaže, da bo razprava o volilni reformi v plenumu gosposke zbornice prav kratka. Predloga se bo vrnila komisiji, da še enkrat o njej sklepa. Vlada trdno pričakuje, da odkloni gosposka zbornica pluraliteto in se zadovolji s tem, da se zagotovi numerus clausus s posebnim zakonom, ali to le s pogojem, da sprejme poslanska zbornica ta poseben zakon v 1, 2. in 3. branju, predno pride volilna reforma v gosposki zbornici na 3. branje.

Dunaj 19. decembra. Govori se, da postane dr. Lueger in dr. Gross t. j. svetnika.

Avstrijska specijaliteta. Na želodcu bo hajojuci ljudem priporočati je porabo pristnega „Mollavega Seidlitz-praska“, ki je prekušeno domače zdravilo in vpliva na želce dec kreplino ter pospešilo na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom Skatitja 2 K. Po postnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepr. raznamovan z varnostno znamko in s podpisom 5 31-17

Nežno, belo kožo, lepo, svetlo polt dobimo, nesnaga kožo, mozolji itd. izginejo, ako se umivamo z Doeringovim milom s sovo ki je sedaj zopet izboljšana z oblastveno zavarovanim cvetličnim mlekom Bellatin. Vkljub precejšnjemu izboljšanju se dobiva povsod po 60 v. V lepih b. žičnih kartonih brez povišane cene.

P. n.

Za občutljive noge so svetovnoznani gorki črevlji z volнено podlogo za odrasle in za otroke iz c. kr. priv. Mnihovgraške črevljarske zaloge neprecenljivi.

Mnihovgraški črevlji so nepremočljivi, nedosežni v obliki ter jamči tovarna za vsak edini par.

Henrik Kenda zaloga Mnihovgraške črevljarske tovarne.

FRANC JOŽEFOVA grenka voda.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospod Viljem Pollak, inženir iz Trbiča K 100 — kot novoletno darilo. — Gospod Oskar Skušek, uradnik Avstro-Ogrske banke K 20 — mesto venca na krsto prerano umrle blage gospe Anke Juvancičeve iz Šiške. — Skupaj K 120 —. Srčna hvala! Živela! Za Gregorčičev spomenik: Litijski rodoljubi in rodoljubke K 40 — kot odkupnino božičnih in novoletnih voščil. — Hvala! Živeli darovalci!

Za učiteljski konvik: Gospod Adolf Karmel, učitelj v Cerkljici K 732 darovali sovažniki alkohola v gostilni pri „Segi“. — Lepa hvala! Svoto smo izročili g. Dimniku.

Za revne šolarje šišenske ljudske šole. Omizje pri „Roži“ v Ljubljani 100 K mesto venca na krsto tragično premrle gospe Anke Juvancičeve, koja ljubeznjiva blagopokojna se je večkrat nahajala v tej družbi.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 15. decembra: Stanko Jaklič, želez. uradnik sin 6 in pol mes., Dunajska cesta 3, Eclampsie infant. — Fran Šitar, črevljarski sin, 7 let, Dunajska cesta 47, ošpice.

Dne 16. decembra: Josip Simončič, želez. uslužbenec sin, 1 leto 1 mes., Resljeva cesta 27, Bronchii in capill. — Josip Černe, rnar, 61 let, sv. Petra cesta 20 nadhna.

Dne 17. decembra: Leopoldina Ločnikar, tovarn. vdova, 49 let, Prešernove ulice 5, Myocarditis chron. — Emil Novak, čuvajev sin, 17 mes., Dorožna cesta 2, božjast. — Fran Simunovec, mizarjev sin, 5 let, Streliške ulice 13, ošpice.

V deželni bolnici:

Dne 13. decembra: Marija Požar, kajzarica, 52 let, srčna hiba.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani. Uradni kurzi dun. borze 19. decembra 1906.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
42% majska renta . . .	99 10	99 49
42% srebrna renta . . .	100 20	100 40
4% avstr. krona renta . .	98 90	99 10
4% zlata . . .	117 30	117 60
4% ogrska krona renta . .	95 65	96 85
4% zlata . . .	114 30	114 60
4% posojilo dež. Kranjske	98 60	99 60
4% posojilo mesta Spiljet	100 50	101 50
4% posojilo mesta Zadar	99 30	100 30
4% bos.-herc. železniško posojilo 1902 . . .	99 55	100 95
4% češka dež. banka k. o.	99 50	99 70
4% zast. pisma gal. dež. hipotekne banke . .	100 45	101 45
4% pr. . .	105 —	106 —
4% zast. pisma Innerst. hranilnice . . .	100 —	101 —
4% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice . . .	100 —	100 25
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100 —	100 50
4% obl. ogr. lokalnih železn. d. dr. . .	100 —	100 20
4% obl. češke ind. banke	100 —	101 —
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč . . .	99 90	
4% prior. dolenskih želez. . .	99 50	100 —
3% prior. juž. žel. kup. 1/2% .	313 90	315 90
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100 40	101 40

Srečke.		
Srečke od 1. 1860% . . .	218 —	219 —
od 1. 1864 . . .	268 50	271 50
tizske . . .	153 25	155 25
zem. kred. I. emisije . .	276 65	286 75
II. . .	287 75	297 75
ogrške hip. banke . . .	3 9 —	36 10
srbske a frs. 100 — . .	101 —	110 —
turške . . .	162 25	163 25
Basiliška . . .	22 40	24 40
Kreditne . . .	451 —	461 —
Inomoške . . .	79 —	87 —
Krakovske . . .	89 —	93 —
Ljubljanske . . .	60 —	65 —
Avstr. rdeč. križa . . .	47 —	49 —
Ogr. . .	28 —	30 —
Rudolfove . . .	55 —	60 —
Salcburške . . .	72 —	81 —
Dunajske kom. . .	499 —	509 —

Dejnice.		
južne železnice . . .	177 2	178 25
Državne železnice . . .	679 90	680 30
Avstr.-ogrške bančne dejn. .	178 —	179 —
Avstr. kreditne banke . .	689 25	690 25
Ogrske . . .	836 25	83 25
Zivnostenske . . .	943 —	944 —
Premogokop v Mostu (Brux)	752 —	756 —
Alpinske montan . . .	631 —	632 —
Praške žel. ind. dr. . .	690 —	704 —
Rima-Murányi . . .	673 50	674 50
Trboveljske prem. družbe .	285 —	289 —
Avstr. orožne tovr. družbe .	568 —	57 —
Češke sladkorne družbe . .	148 —	150 —

Valute.		
C. kr. cekin . . .	11 34	11 39
20 franki . . .	19 19	19 15
20 marke . . .	23 48	23 56
Sovereigns . . .	24 02	24 08
Marke . . .	117 6	117 85
Laški bankovci . . .	95 60	95 80
Rubliji . . .	2 53	2 54
Dolarji . . .	4 84	5 —

Žitne cene v Budimpešti. Dne 19. decembra 1906.

Termin.		
Pšenica za april . . . za	50 kg K	7 42
Rž . . . april . . .	50	6 19
Koruzi . . . maj 1907 . .	50	5 15
Oves . . . april . . .	50	7 43

Effektiv. Nespremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 0 m. Srednji vrtinski tlak 735.0 mm.

gruden	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Veterevi	Nebo
18	9. sv.	739.7	-1.6	sl. svzhod	oblačno
19.	7. j.	741.0	-2.2	sl. jvzhod	sneg
	3. pop.	742.6	-2.0	sl. svzh.	sneg

Srednja včerajšnja temperatura: 33, noč: -19 — Padavina v mm 0.4

Ura z verižico
za samo K 2.—.

radi nakupa velike množine ur razpošilja školska razpošiljalnica: prekrasno pozlačeno ura precizijsko uro ankerico z lepo verižico za samo K 2.— kakor tudi števno garancije. — Po povzetju razpošilja

Prusko-Slezjska razpošiljalnica
WINDISCH v Krakovu U/38.
NB. Za neugajajoče denar nazaj. 4546

Prasčinsko posestvo
na Spodnjem Štajerskem

oralov obsežno, nov grad, velik hlev za 40 govedi in 30 prašičev, kozlec, 40 metrov dolg, kateremu leži 800 metrskih plovov sena. Živali je 4 pare plov in 2 kravi.

Cena 44.000 kron.

Na vprašanja pod „H. K.“ poštni predal 63, Celje, se takoj natančno govori. 4133-3

Objava.

Javljam vsem onim, ki sem z njimi kupilski zvezi ali dotiki, da odpovem vse naročeno blago po pravilnem, seveda za neprimliko od drugih, nisem odgovoren. Nepoznanim pošiljam samo po poštenu povzetju.

Obenem zahtevam pri pošiljavi tega računa, in je tudi vsaka menica me neveljavna, ker menic nikoli nisem podpisoval in jih tudi v bodoče ne bom, ker nimam navade, da bi mesto tega podpisoval menice.

Poljanah nad Škofjo Loko, dne 19. decembra 1906.

Franc Kos.

A propos!

Ali imate luske na glavi in vam izpadajo lasje? Če je tako, pa pokusite svetovnoznani

Steckenpferd Bay-Rum
Bergmann & Co. v Draždanah
in Dečnu na Labi

prej Bergmannov originalni Sham-pooing Bay-Rum (znamka 2 škrata). Hitro se prepičate o izrednem učinku 2349 te izvrstne lasne vode. 13

V steklenicah po 2 K jo prodajata v Ljubljani: drogerija A. KANC in parf. O. FETICH-FRANKHEIM.

Izšla je knjiga
Kralj Matjaž.

Povest iz protestantskih časov na Kranjskem.
(Ponatis iz „Slov. Naroda“.)

Črna brošura obsega 363 strani ter deluje v zanimivi povesti kmetski punt v Vrhnikih in okolici ter napad na samostan krutih menihov v Bistri.

Cena 1 K, s poštnino 1 K 20 vln.

Dobi se edino pri

L. Schwentnerju, knjigarju
Ljubljani, Prešernove ulice.

Izšel je težko pričakovani
Koledar
za
kmetovalca 1907.

Uredil dež. nadzornik J. Legvart.

II. zelo popolnejši letnik z vsebino:

Kratek opis umne živinoreje; zlata pravila živinoreje, krmljenje goveje živine in prašičev.

Prašičereja, mlekarstvo, preiskovanje mleka, boleznih mleka. Obdelovanje travnikov, naprava in osuševanje travnikov, umetna in naravna gnojila. Sadjereja, naprava sadovnjaka. Vinoreja, priprava dobrega vina. Kmet. zakon. Hmeljarstvo. Merjenje lesa, prerač. v kile, orale in hektarje. Koledar, sejmi in še mnogo drugega.

Vezan je letos v posebno močno platno. Cena s pošto K 1.80, in se naroča pri **Iv. Bonacu v Ljubljani.**

Vsled prihranitve dragega povzetja se naj znesek naprej doloži.

Gospodična

z dobre biše želi mesta **blagajničarke ali prodajalke.** Začetoma se na plačilo ne gleda. 4428-1

Ponudbe pod „Pošta“ na upravnishvo „Slov. Naroda“.

Poskusite
in priporočite
izdelke
Vydrove tovarne hrani
v Pragi VIII. Cenovnih zastoj.

„SLOVENSKI NAROD“

se prodaja v posameznih izvodih po 10 vln. v sledečih trafikah:

Ljubljana:
Bizjak I., Vodmat, Bohoričeve ulice št. 10.
Blaznik L., Stari trg št. 12.
Blaž M., Dunajska cesta št. 14
Dolenc Jerca, Prešernove ul. 52
Elsner M., Kopitarjeve ulice 1
Fuchs H., Marije Terezije cesta nasproti Kolizeja.
Guštin Lina, Šelenburgove ul. 6.
Hinner Alojzija, hotel „Union“.
Kanc A., sv. Petra cesta št. 14.
Kleinstein J., Jurčičev trg št. 3.
Kos I., Kolodvorske ulice št. 26
Košir Julija, Hilserjeve ulice št. 12.
Kristan Iv., Resljeva cesta 24.
Kustrin A., Breg št. 6.
Kušar J., sv. Petra cesta št. 52
Mrzlikar A., Sodnijske ulice št. 4
Pichler I., Kongresni trg št. 3.
Sever M., Gosposke ulice št. 12.
Sušnik J., Rimska cesta št. 18
Svatek J., Mestni trg št. 25.
Šešark F., Šelenburgove ulice št. 1.
Tenente R., Gradaške ulice št. 10
Treo Julija, Sv. Petra cesta št. 36.
Ušeničnik Fr., Židovske ul. št. 1
Velkovich A., Sv. Jakoba trg 8.
Weinert H., južni kolodvor.

Šiška:
Franzot M., Spodnja Šiška na kolodvoru.
Kotnik J., trgovec v Šiški.

Glinca pri Ljubljani:
Traun Janko, trgovec.

Kamnik:
Ažman Marija, trafika.

Škofja Loka:
Žigon Matej, trgovina in trafika na Glavnem trgu št. 34.

Kranj:
Florian Karl, knjigotržec.

Radovljica:
Homan Oton, trgovec.

Zgoše, Begunje pri Lescah:
Jagodic Matija, posestnik, trgovec in gostilničar.

Lesce (v bufetu na kolodvoru):
Legat Ivan, gostilničar in posestnik.

Bled:
Pretnar Ivan, trgovec.

Javornik (Gorenjsko):
Zorč Leopold, trgovec.

Hrušica (Gorenjsko):
Podpac Štefan.

Bohinjska Bistrica:
Grobotek Mijo, trgovec.

Jesenice:
Mesar J., posest. in gostilničar
Schwarz Julija, na kolodvoru.

Ribnica:
Lovšin Ivan, trgovec.

Novo mesto:
Kos Josip, knjigovez.

Boštanj pri Radni:
Dermelj Alojzij, posestnik in trafikant.

Krško:
Stanzer Henrik, trgovec.

Raka pri Krškem:
Varšek Ivan, trgovec.

Vrhnik:
Gostilna Mantua (Fran Dolenc).

Logatec:
Rus Jos., trgovec.

Črni vrh nad Idrijo:
Lampe Ivan, trgovec.

Cerknica:
Kravanja Anton, trafikant.
Pogačnik Alojzij, trgovec;
Popovič Janko, trgovec;
Werli Karolina, trafikantinja.

Begunje pri Cirknici:
Stergulec Ivan, hišna št. 31.

Starigr pri Ložu:
Benčina Ivan, trgovec.

Postojna:
Marinšek Jakob, prodajalec.

St. Peter na Krasu:
Schmelzer J., na kolodvoru

Ilirska Bistrica:
Tomšič Roza, trgovka

Senožeče:
Zelen Ant., gostilničar in trafikant

Komen pri Nabrežini:
Lucija od Švara, trafika.

Zidani most:
Peterman Mary, trafika na kolo dvoru.

Celje:
Miklauc Marija, trafika v „Na rodnem domu“.

Celovec.
Sowa Josip, časopisni biró.

Gorica:
Bajt J., ulica Campo Sarto št. 43.
Gabršek A., knjigotržnica.
Hovanski Ivan, Via Corno št. 22
Kvebelj Peter, Kapucinska ul. 1
Leban Tereza, Corso G. Verdi št. 21.
Schmelzer Karel, trafika na kolodvoru.
Schwarz Josip, trafika, Šolska ulica št. 2 (via scuole 2).

Nabrežina:
Na kolodvoru

Divača:
Na kolodvoru.

Trst:
Grammaticopulo Aristide, Piazza Barriera vecchia (vogal ulice Bosco št. 1).
Lavrenčič Mihael, Piazza Caserma št. 1.
Može Karolina, ulica Miramare št. 1.
Stanič Št., ulica Molin piccolo št. 8.

Opatija:
Tomašič Anton, trafikant.

Pulj:
Feik Antonija, Via Barbacani št. 17.
Schütz Marija, trafika na postaji državnega kolodvora

Reka:
Časopisni biró „Globus“, via Adamich št. 2.
Sikič Gjura, trgovec, via Andrassy št. 7
Trbojevič Gjura, Via del Molo.

Dunaj:
Hočevan Helena, trafikantinja, VIII. Alserstrasse št. 9.

Lovci! Turisti! Vojaki!

Vprašajte svoje tovariše o vspehu
● nepremočljive masti za usnje ●

„Heveax“

4412-4 Prospekte pošlji
Laborat. ph. Kubanyi v Sisku na Hrvaškem

Laborat. Kubanyi v Sisku.
Z Vašim Heveaxom sem jako zadovoljen, ker je to najboljša nepremočljiva mazilo za usnje, kar jih poznam.
Kamillo Morgan
lovski pisatelj (častni predst. „kluba lovcev“ na Dunaju).

BOJ KLERIKALIZMU!
IZŠEL JE V ZALOŽBI ČASOPISA „NAPREJ!“ V IDRIJI
o o o o KRASNI PROTIKLERIKALNI ROMAN o o o o
KAPLANA H. KIRCHSTEIGERJA

„Pod spovednim pečatom“

I. KNJIGA, 312 STRANI. CENA 2 K 60 VIN.
DOBI SE PRI UPRAVI ČASOPISA „NAPREJ!“ V IDRIJI,
V KNJIGARNI L. SCHWENTNER V LJUBLJANI TER
o o o o o PRI A. GABRŠČKU V GORICI. o o o o o

Sezite po tej knjigi!

4522-1

Št. 2164 4439-2

Razpis.

Na mestni višji realki v Idriji je popolniti s 1. prosincem 1907. mesti

1. hišnika in kurjača in 2. pomožnega sluga,

vsako z letno plačo 720 K, dejalnostno doklado 72 K in pavšalom za obleko 80 K.

Mesti se začasno oddasti, po enoletnem vseskoz dovoljenem službovanju pa imata imenovana pravico za stalno namestitev.

Prosilci za razpisani mesti morajo dokazati, da znajo dobro slovenski čitati in pisati ter računati in morajo biti zdrave in krepke telesne postave.

Pravilno opremljene in lastnoročno pisane prošnje se naj vlagajo do 27. grudnia 1906 pri županstvu v Idriji.

Županstvo v Idriji,
dne 16. grudnia 1906.

Raunekar je izšlo:
Civilnopravdni red
in
sodni pravilnik

Nadalje:
Odvetniška tarifa.

Določila o rabi hrvaškega in slov. jezika. — Sodne pristojbine.

Uredil dr. E. Volčič.

Cene K 1.80, po pošti K 1.85.

z dne 1. avgusta 1895.
Uredil dr. E. Volčič.

Cena v platno vezani knjigi K 8 —,
po pošti K 8.55.

Dobiva in naroča se v knjigarni
L. SCHWENTNER, Ljubljana, Prešernove ul. 3.

Št. 44.055. 4505-1

Razglas.

Pobiranje pasjega davka za 1907. leto pričelo se bode z 2. dnem januarja 1907.

Ta davek je plačati v okrožju ljubljanskega mesta od vsakega psa, izimši psov, kateri so za varstvo osamljenih posestev neobhodno potrebni.

Lastniki psov naj si preskrbe za to leto veljavnih pasjih mark najkasneje do 20. dne februarja 1907 pri mestni blagajnici proti plačilu

8 kron.

Z ozirom na § 14 izvršilne naredbe o pobiranju pasjega davka opozarjajo se lastniki psov, naj pravočasno vplačajo takso, ker bode polovil konjač od 20. februarja 1907 nadalje vse one pse, kateri se dobe na ulicah brez veljavnih mark.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 12. decembra 1906.

L. Schwentner
knjigotržec
v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve brane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Narodne Tiskarne“.

Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.

Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.

Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.

Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 3 gld. 80 kr.

Zbirka zakonov. I. zvezek, broširan à 50 kr.

Dr. Nevešekdo: „4000“. Povest, broš. à 60 kr.

A. Aškerc: Islet v Carigradu, broš. à 20 kr.

Turgenjev: Otok in sinovi, Roman, broširan à 50 kr.

— Štiri novele, broš. à 20 kr.

Beneš-Třebizsky: Blodna luč. Roman, broširan à 70 kr.

Lefebvre: Paris v Ameriki, broširan à 50 kr.

Stat. nominis umbra: Osnikarstvo in naši časniki, broširano à 40 kr.

Jelinek: Ukrajinske dume. Povest, broširana à 15 kr.

Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.

— Razne pripovedke, broširane à 40 kr.

— Dve pčevsti, broš. à 25 kr.

Theuriet: Undina. Povest, broš. à 20 kr.

A. Trstenjak: Slovensko gledališče, broširan izvod à 1 gld.

Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.

— Gregorčičevim kritikom, broš. à 30 kr.

Avstrijski patrijot: „Parteiwesen der Slaven“, broširano à 50 kr.

Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, Pregovori, prilike in reki. Prej 60 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

Razglas.

Zakupno društvo v Ložu razpisuje službo dacarja.

Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter potrebno zmožnost v računstvu ter se tudi zahteva kavicija. 4492-2
Plača 960 kron na leto in stanovanje. Vloge je vložiti do 24. decembra na imenovano društvo.

V Ložu, dne 11. grdnca 1906.
Alojzij Žnidaršič.
reprezentant.

Senzacionalno!

K 18 — Ročni šivalni stroj K 18 —

Poštnine prosto dobavljam na dom na pariški razstavi odlikovan ročni šivalni stroj „Id-al“ z vsemi aparati in navodilom vred. Stroj šiva vsako blago in ga je priporočati za vsako hišo.
Singerjev stroj na noge K 48 —
Kingschiff „ „ „ 74 —
Bobbins „ „ „ 85 —
z elegantno omarico vred 10 let jamstva.
Razpošiljam proti napovedi in po povzetju.
Cenovnik zaslon.
A. Weissberg, Dunaj II., Untere Dunastrasse 23. 4300-2

Izšla je knjiga

KORISTKA.

Povest iz gledaliških krogov ljubljanskih v polupreteklem času.

(Ponatis iz „Slov. Naroda.“)

Ta povest je jako zanimiva ter izborna opisuje dogodke neke koristke iz časa Mondheimovega gledališkega ravnanjstva.

Cena broširano 80 v., po pošti 1 K.

Dobi se v knjigarni

L. SCHWENTNER v Ljubljani
Prešernove ulice.

SUKNA

In modno blago za obleke priporoča firma **Karel Kocian** tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem.
Tvorniške cene. Vzorci franco.

Razprodaje

ali prodajam narejene obleke za gospode in dame zaradi prošle sezije v 4448 6

polovično ceno.

Angleško skladišče oblek
O. BERNATOVIČ
Ljubljana, Mestni trg 5.

Najvišja odlika na mednarodni razstavi v Milanu leta 1906 (avstr. juror.)

Dr. L. Färber

štabni zdravnik v Gorici
je zapisaval osebam, ki so bile že dolgo nerovne, in sicer zmerom z dobrim uspehom

železnato vino

iekarnarja

Piccolija v Ljubljani
na Dunajski cesti.

Politrška steklenica 2 K, 4 politrške steklenice v Ljubljani K 7-20, za zunanaj z zavojem vred K 7-80.
Zunanja naročila točno. 4387 1

V villi v Spodnji Siški št. 219 se odda

več lepih stanovanj

z dvema in tremi sobami poleg kuhinje, kleti, drvarnice, vrta, podstrešne shrambe periloice in kopalnice za februaraki termin. — Eno stanovanje z dvema sobama in kuhinjo se odda takoj.

Vpraša naj se ravnotam v prodajalnici Marije Večaj. 4179-9

Pred nakupom
oglejte si velikansko 50
sukneno zalogo
R. Miklauca
v Ljubljani, Špitalske 50 ulice šte. 5.
Ostanki pod ceno!

Naprodaj ste pod ugodnimi pogoji dve enonadstropni

HIŠI.

Več se izve pri lastniku na Trnovskem pristanu št. 14. 1633-34

==Kašelji!==

Kdor tega ne uvažuje, se pregreši na svojem lastnem telesu!

Kaiserjeve prsne karamele

s tremi jelkami.
Zdravniško preizkušeno in priporočeno proti kašlju in hripavosti, kataru, zaslijezoju in kataru v požiralniku.
notarsko poverjenih izpričeval potrjuje, da drže, kar obetajo.
Zavoj 20 in 40 vln.

Zalogo imajo: V Orlovi lekarni poleg železnega mostu v Ljubljani, v lekarni Jos. Mayr v Ljubljani, v dež. lekarni pri Mariji Pomagaj Milana Leusteka v Ljubljani, pri Ubaldu pl. Trnkoczyju in pri G. Piccoliju v Ljubljani. — V Novem mestu v lekarni S. pl. Siadovič. — V Vipavi v lekarni I. Hus. — V Ribnici v lekarni pri sv. Stefanu Jos. Ancik. — V Idriji v lekarni Daniel Pirc. — V Metliki v lekarni Ivan Gjuričič, v Radovljici lekarnar A. Roblek, v Novem mestu lekarnar Jos. Matkovič. 4001-7

Mladenič

v najlepši dobi, lepe zunanosti, posestnik, trgovec in obrtnik, imajoč veliko posestvo, trgovino in obrt v večji vasi blizu Trsta, se želi seznaniti z gospico ali mlado vdovo z gotovino od 10.000 K naprej. 4500-2

Ponudbe naj se pošiljajo pod „Božičnost 164“ poste restante, Trst. Ako mogoče s sliko. Za tajnost se jamči. Več se izve v upravnistvu

Primerni darovi za Božič in Novo leto
Trgovina in zaloga umetnin
Josip Kaplan
Dolga ulica šte. 12 ZAGREB Telefon šte. 245.

je znana kot najsolidnejši in najcenejši izvor za nabavo slik v modernem slogu z okusnim okvirom kakor tudi kot največje in najcenejše skladišče okvirov.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Dobrakuharica

je izšla ^{pisala} **Minka Vaščičeva** je izšla
v založništvu Lav. Schwentnerja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.
Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjakega stališča, literarna kritika za adi l-pega lahko umetnega jezika, fina dana zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in končno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 4443 3

Velik božični semenj od 10. decembra dalje

po čudovito znižanih cenah pri tvrdki

Ljubljana

J. GROBELNIK

Pred škofijo

Praktična darila

kakor: namizni prti, stenske preproge. tepihi, zagrinjala, garniture, potovalne odeje, volnene in šivane (šstepane) odeje, angleški pledi in šerpe, belo blago vseh vrst.

Izvanredno ceno in priporočljivo: najnovejše damsko blago za krila iz volne, barhenta in flanele kakor tudi sukneno blago za moške obleke in površnike.

➡ Odrezki v dobro porabljivih množinah za slepo ceno. ➡

Promese za najbližja žrebanja:

Žrebanje: Glavni dobiček: Promese na kreditne srečke à K 17.— 2. januarja K 300 000
" " zem. kred. " " " 5 1/2 5. " " 100 000
Promese na srečke reg. Donave à K 10.— 2. januarja K 140 000
Vse tri promese skupaj le 30 1/2 krone.

Naročila izvršuje z obratno pošto
Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2.
katera sprejema tudi vloge na knjižice in tekoči račun ter obrestuje po čistih 4 1/2 % od dne vloge do dne vzdiga.

Angelo Aita v Dragi pri Studencu Igu išče

žagarja na jarem

(Gattersäger) z dobro plačo.

Več pove A. Aita sam. 4507-

Kupi se dobro ohranjena

blagajna

(Wertheimerkasse).

Takojšne ponudbe pod šifro „J.“ poste restante Ribnica, Dolenjsko. 4503

Prirodna vina

zajamčeno pristna

bela in svetla rdeča po 36 kron, rdeča po 48 kron, pristna 50% slivovka tropimovec po 112 kron za 100 litrov prodaja I. Kravagna v Ptuj. 4166-

Intelligenten mladenič, nemščine slovenske zmožen, priklapljeval najpsti, išče mesta pri odvjetniku zdravniku ali v trgovini kot

sluga

Gre tudi na deželo. Ponudbe se pošiljajo pod „Albin“ glavna pošta stante, Ljubljana. 4199-

V ribarskem zavodu na Studencu so na prodaj

šarene postrvi

kilo po 4 krone.

Naročila pri prof. Franketu v Ljubljani. 4202-

Razpis službe.

„Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu“ razpisuje mesto

uradnika

in 4497-

mesto vežbenika.

Prošnje s prepisi izpričeval in opazko, kdaj lahko vstopi ter z zahtevo plače, je vpo slati do 20. decembra t. l. na predsedstvo zadruge.

Naznanilo.

Če bi radi prodali zemljišče ali obrt vsake vrste tvornico, bišo, vilo, penzionat, graščino mlin, opekarnico, hotel, gostilno, kmetiško domačijo bitro in skrivaj ali če iščete posojilo na posestvo, obrt se zaupno na slovito strokovno največje podjetje

„Intern. kupčijski kurir“ („Intern. Geschäfts-Courir“) centrala na Dunaju

glavno zastopstvo

v Gradcu, Jakominißasse 12

Zastopstva po vseh deželah Avstro Ogrske in v sosednih državah. Zastopnik je stalno tu in je brezplačen njegov obisk zaradi ogledanja domenitve. 438-10

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

COGNAC 4435-3

CZUBA-DUROZIER & Cie.

francoska tvornica konjaka Promontor. Dobiva se posebno.

Ustanovljena 1884.

Kletarsko društvo v Ormožu

vpisana zadruga z omejeno zavezo
priporoča svojo veliko zalogo

pristnega ljutomerčana

iz najboljših vinogradov ormoško-ljutomerskih gorc.

!Cene nizke!

Pošilja se od 56 litrov naprej.
4267-4 Vzorci zastoj in franco.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice šte. 9

priporočata 4147-9

= svojo največjo zalogo =
oblek za gospode, dečke in
otroke ter novosti kon-
fekcije za dame.

Največja izbira

najboljših in najcenejših

dvokoles in

šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji. * Večletno jam-
stvo. * Vezanje poučujemo
brezplačno. * Lastna delav-
nica za poprave. 256-51

IVAN JAX in SIN

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Išče se
stanovanje

za 1. februarj 1907, obstoječe iz 3 sob,
kubine in pritlikin, prvo ali drugo nadstropje;
ne daleč od Marjinega trga.

Ponudbe na anonimni biro, Rimska
cesta 2. 4493-3

V zalogi imam letos
izvanredno lepe
skladne koledarje

s krasnim ozadjem.

Koledarji so popolnoma brez na-
pake. Firma in reklama vtisne se
brezplačno.

Cene na zahtevo.

Velikanska izbira božičnih
in novoletnih razglednic.

I. Bonač

v Ljubljani. 4317-9

Popolna oprema
za novorojenčke
otroško perilo

v zalogi za vsako starost pripo-
roča znana trgovina s perilom

C. J. HAMANN

LJUBLJANA.

Perilo lastnega izdelka.
1870 Ustanovljena 1870.

Kartoni

za razpošiljanje

klobas in *
sur. masla.

Najpripravnejša in najcenejša em-
balaža za 5 kg ovvoj.

Cene in vzorci na razpolago.

Mastni papir za ovij. klobas.

Pergam. papir za ovijanje sur. masla.

4316-9 Vprašaj naj se pri

Ivanu Bonaču

kartonažna tovarna

v Ljubljani.

Razglas.

S tuzodnim sklepom z dne 14. decembra 1906 oprav. št. A I. 782/6
devoljena prestopoljna sodna prodaja v zapuščno zamrlega gospo-
dina Viktorja Gallé spadajočih premičnin se bode vršila

dne 21. decembra 1906 ob 8. uri dopoldne

v pokojnikovem stanovanju v Ljubljani, Frana Josipa cesta št. 11.

V Ljubljani, dne 18. decembra 1906.

Aleksander Hudovernik l. r.
c. kr. notar kot sodni komisar.

Prva zaloga železnine

stavbnih potrebščin, cementa, bičja za strope, strešne lepenke,
traverz, železnih šin itd., mlatilnic, gepelnov, slamoreznic, čel-
stilnic, preš za grozdje in sadje, pump in cevi za vodo in gnoj-
nico ter najraznovrstnejše oprave za mlekarne je pri

FR. STUPICA v Ljubljani

na Marije Terezije cesti šte. 1
(zraven "Figovec") in
na Valvazorjevem trgu šte. 6
(nasproti križevalske cerkve). 2962-15

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Dobra knjiga je najprimernejše
in najcenejše božično darilo!

Knjigarna
L. Schwentner
v Ljubljani

priporoča nastopne, elegantno opremljene knjige:

Krsnik Janko: Zbrani spisi. 4 zvezki. Eleg. v platno vezani K 24.—, 4439-2
v pol francoski vezbi K 28.—

Trdina Janez: Zbrani spisi. 3 zvezki. Eleg. v platno vez. K 10-90.

Jurčič Josip: Zbrani spisi. 10 zvezkov. Eleg. v platno vez. K 20.—

Levstikovi Zbrani spisi. 5 zvezkov. Eleg. v platno vez. K 27.—, v najf. vezbi K 31.—

Tavčar Ivan: Povesti. 5 zvezkov. Eleg. v platno vez. K 15.—, v polfranc. vez. K 21.—

Stritar Josip: Zbrani spisi. 6 zvezkov, t. j. 2.—7. zv. (1. zvezek je razprodan).
V platno vezani K 38.—, v pol franc. vezbi K 43-40.

Novo založena trgovina!
! Blago najnovejše vrste!

H. SUTTNER

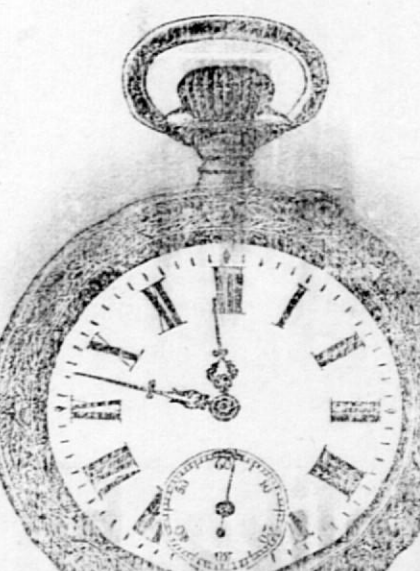
urar in trgovec z zlatino in srebrnino

v Ljubljani

na Mestnem trgu naspr. rotovaža

Cene brez konkurence!
Mali dobiček, velik promet!

Božična in novoletna darila!

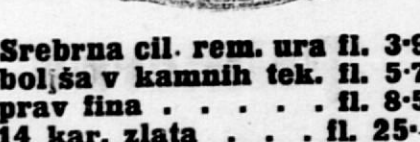
14 kar. zlata ura z dvojnatim pokrovom . . . fl. 19-50
prav močna . . . fl. 25—

14 kar. zlata ura . . . fl. 12—
prav močna . . . fl. 16—
srebrna . . . fl. 4-75

14 kar. zlata ura . . . fl. 12—
prav močna . . . fl. 16—
srebrna . . . fl. 4-75

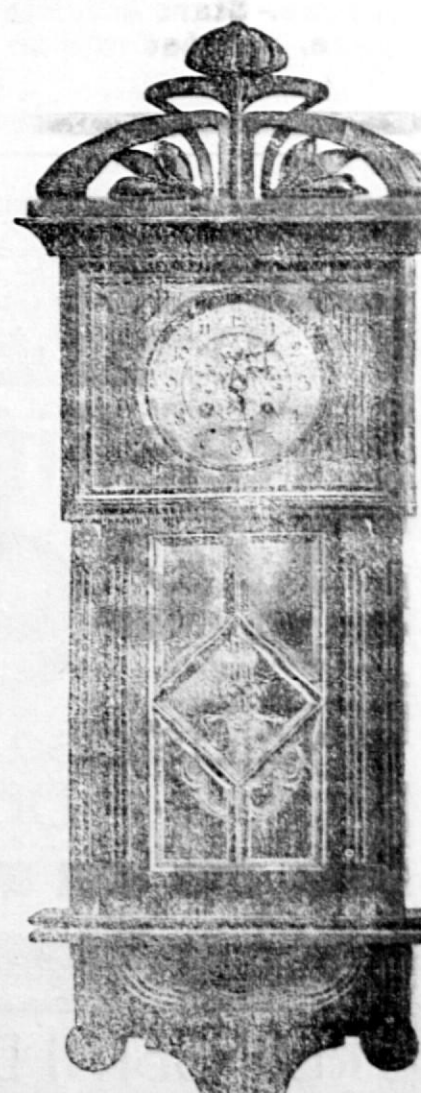
Srebrna cil. rem. ura fl. 3-90
boljša v kamnih tek. fl. 5-75
prav fina . . . fl. 8-50
14 kar. zlata . . . fl. 25—
prav fina in močna fl. 45—

Velika izbira: vse najnovejše vrste prstanov, uhanov,
veržic, zapestnic itd., tudi briljantni kamni po najnižjih
cenah. Razno blago iz kina srebra.

Srebrna cil. rem. ura z
dvoj. pokrovom . . . fl. 6-50
enaka Anker . . . fl. 7-50
iz tula srebra . . . fl. 9-75
14 kar. zlata . . . fl. 39—
prav močna in fina fl. 55—
in naprej.

Razpošiljanje ur, zlatnine
in srebrnine na vsake kraje
sveta!
Cenik zastoj in pošt. prosto.